

SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan zvečer, izmislj nedelje in pravnike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrsko deželo na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hoče sam ponj, plača na vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za omanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se omanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo pa v pristanišču. — Upravlništvo naj se blagovoljno pošilja naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravlništva telefon št. 85.

Poročilo železniškega odseka

O zakonskem načrtu glede zgradbe normalnotirnih železnic iz Novega mesta preko Metlike do deželne meje v smeri proti Karlovcu s postransko progno v Črnomlju in iz Knina do deželne meje v smeri proti Pribudiciu na državne stroške.

(Poročal posl. Ivan Hribar.)

Med najbolj gorečimi željami Dalmacije je dobiti železniško zvezo, po kateri bi bila pritegnjena v železniško omrežje monarhije. Nad 40 let je stara ta želja ter so jo tako poslanci te kronovine v državnem zboru, kakor tudi v deželnem zboru in v drugih korporacijah opetovano naglašali. Naglašalo se je — in ne po krivici — da ima dalmatinsko prebivalstvo pravico, zahtevati od države, da nakloni tej mnogo let napol pozabljeni deželi več zanimanja ter da skrbi — v dobro razumevanem državnem interesu — za nje gospodarsko povzdigo.

Pri takih prilikah pa se je tudi vedno izrekalo prepričanje, da se na vztrajno akcijo v napominanem smislu ne more misliti dotlej, dokler nima Dalmacija primerno položene železniškega omrežja; posebno pa ne dotlej, dokler se ne spoji po železnici z ostalo monarhijo. Resničnost takih nazorov je prodrla že takrat, ko sta se projektirali in dogradili progi Šibenik-Prković in Spljet-Prković-Knin.

Te železniške proge so smatrali namreč za izid prometne politike, ki naj Dalmacijo v bližnji bodočnosti zveže z deželami za njo, kakor tudi z glavnimi prometnimi središči monarhije.

Nadaljevanje železnice od Knina je bilo nameravano v severni smeri v Novi. Vključ vsemu prizadevanju interesovanih krogov in tudi vlade same se vendar ni posrečilo, ustvariti predpogoje za nadaljevanje železnice, ker se je vsak poizkus, podaljšati železnico Spljet-Knin, razbil ob trdovratnem odporu Ogrske.

In tako so morali Dalmatinci gledati, kako so bila vsa njihova prizadevanja glede železniškega vprašanja podobna Sisifovemu delu in kako so se njihovi mnogo let edini železnici v deželi — med ljudstvom krn-železnica imenovana — odtegovali pogoji za povzdigo prometa in iz tega izviračega narodnega blagostanja.

Podobno je bilo tudi glede Belokranjske. Ta del vojvodine Kranjske

je znan po svojih vinogradih, sadjarji in svinjereji, slovi po idiličnih pokrajinskih slikah, je bogat naravnih zakladov ter je za blagodat kulture kakor ustvarjen, vendar je bil dolgo časa od svetovnega prometa kakor odrezan. Posledica je bila, da je prebivalstvo, ki vsled prevelike oddaljenosti od svetovnih prometnih cest ni moglo primerno spraviti v denar vina, kmetijskih pridelkov in živine, popolnoma obubožalo. Ko se je k vsemu temu pridružila še trtna uš, ni preostalo obžalovanja vrednim prebivalcem teh krajev drugega, kakor prijeti za potno palico ter si iskati zaslužka daleč od domovine.

Ko se je nekaterim z domače grude pobeglim res posrečilo dobiti v inozemstvu dober zaslužek, nastalo je tisto mrzlično izseljevanje, ki je povzročilo, da so sedaj večinoma vsi za delo sposobni belokranjski možje v Ameriki in da celo mladeniči, ki še niso zadostili vojaški dolžnosti, zapuščajo rodna tla.

Zarek upanja je zasijal stiskanim in napolobupnim Belokranjcem. Ko se je namreč gradila dolenska železnica, so se zanašali, da se bo progla Ljubljana - Grosuplje - Novo mesto - Straža kmalu podaljšala v Belokranjo do ondotnih glavnih prometnih središč Metlike in Črnomlja. Spoznavši pa kako jih je upanje varalo, so morali znova zapasti apatiji.

Poklicani činitelji, posebno kranjski dež. zbor, pač niso opuščali prizadevanja, da napotijo vlado za podaljšanje dolenskih železnic v Belokranjo. Toda vsa tozadevna prizadevanja so ostala brezuspešna. Celo za ozkotirno lokalno železnico, ki se je projektovala, da bi se prihranilo na gradbenih stroških, ni bilo mogoče pridobiti vlade. To je deloma umljivo, ako se upošteva, da bi po vseh preračunih dohodki iz lokalnega prometa ne pokrivali obratnih stroškov in primernega obrestovanja za založeni kapital.

Da bi se vendar kaj doseglo v tem oziru, so sprožili prizadeti krogi zvezo via Belokranjska s karlovske-reško železnico v Karlovcu ali v Vrbovsku, oziroma v Ogulinu.

Toda tudi ta predlog ni našel odmeva v merodajnih krogih, da v e. kr. železniškem ministrstvu so tako rešitev našega železniškega vprašanja nekaj časa zametavali zategadelj, ker so se bali, da bi se dolenski tovrni promet odtegoval Trstu v pri-log Reki. Čudno pa je, da se je tudi ogrska vlada trdovratno in odločno branila, privoliti v tako zvezo.

Tako je bila stvar do najnovejšega časa. Obe zvezi, tako glede dalmatinskih železnic v severni smeri

kakor tudi belokranjske železnice do karlovske-reške železnice sta dobili odločno nasprotnico v ogrski vladi in kadarkoli je prišla avstrijska vlada pred ogrsko vlado z rešitvijo omenjenega — v narodno-gospodarskem kakor tudi v celokupno državnem oziru zelo važnega — železniškega vprašanja, stavila je ogrska vlada tako dalekosežne protizahteve, da se ni moglo doseči sporazumljenja.

Šele spretnemu operiranju avstrijske vlade in posebno e. kr. železniškega ministrstva povodom nagodbenih pogajanj se je zahvaliti, da je ogrska vlada po dolgem zoperstavljanju popustila in je, kakor se je to glede dalmatinske zveze zgodilo že poprej, privolila v zvezo pri Karlovcu, pri čemer je prevzela obveznost, da zgradi približno 140 km dolgo progno od Pribudicia v Tunj s stroški do najvišje vsote 100 milijonov In tako je nastal predležki zakonski načrt, ki naj ustavno zagotovi eno najvažnejših železnic naše monarhije.

Tisti del nove proge, ki jo gradi Avstrija, zgradi se na državne stroške. To pomeni za interese belokranjske proge veliko prednost, ki se lahko primerja z državno akcijo za povzdigo ljudskega blagostanja v črnomeljskem političnem okraju.

Kar se tiče Dalmacije, smatrat je železnico Knin-Pribudici za tiste odredbe, ki jih je napovedala vlada za narodno-gospodarsko povzdigo Dalmacije. Ako tiči v železniški progi Ljubljana-Karlovce-Tunj-Knin tudi pretežno celodržavni pomen, je vendarle gotovo, da bo direktna železniška zveza Dalmacije z Dunajem in zapadno Evropo prinesla deželi nepodcenljive gospodarske koristi.

Kar se predvsem tiče osebnega prometa, se bo najbrže kmalu zelo živahno razvil. Sicer se ugovarja, da bo osebni promet mednarodnega potujočega občinstva, ki pač pride poglavitno v pošte, šel slej kot prej po morju. To je lahko res, kolikor se tiče v dosedanjih meri potujočega občinstva; toda gotovo je tudi, da bo nova železniška zveza ustvarila nov promet, ki se bo tembolj pomikal na novi železniški progi, ker so naše parobrodne zveze z Dalmacijo žalibog — toda ne brez sokrivde vlade — take, da ne zmorejo večjega in intenzivnejšega osebnega prometa.

Toda celo v slučaju, ako se izboljšajo razmere v parobrodstvu, kar bi bilo zelo želeno, bi se pomnožil, kolikor se da preudariti, osebni promet po novi železniški progi, ker bi se mednarodno potujoče občinstvo veliko bolj obračalo v Dalmacijo in bi se večina potnikov posluževala železnice

že radi Plitvičkih jezer, ki imajo še sijajno bodočnost.

Redni dnevni promet bo tudi povzročil, da bo mnogo potnikov raje potovalo v Dalmacijo z železnico, nego s parnikom.

Končno pa se ne sme prezreti, da bo možno, čim se uvede brzovozni promet, veliko preje priti z Dunaja v Split preko Ljubljane z železnico, kakor po morju. Ako vzamemo za temelj daljavo

Dunaj-Amstetten 125 km
Amstetten-St. Vid 307 »
St. Vid-Jesenice 69 »
Jesenice-Ljubljana 64 »
Ljubljana-Novo mesto 76 »
Novo mesto-Brod 56 »
Brod-Karlovce 30 »
Karlovce-Tunj 35 »
Tunj-Pribudici 140 »
Pribudici-Knin 19 »
Knin-Split 132 »

skupaj torej 1053 km

in hitrost brzovlakov 48 km na uro,

bodo potniki z Dunaja z železnico lahko prišli v Split v 20 urah, dočim se rabi tjakaj po morju preko Trsta 28, preko Reke pa 25 ur.

Potemtakem že z oziroma na navedene razloge ni smeti podcenjevati osebnega prometa po novih železniških progah. Znano in splošno priznano dejstvo pa je tudi, da nove železnice takorekoč pričarajo osebni promet in da dajejo baš železnice same vedno nove impulze za potovanje. To dokazujejo nepobitno številke o osebnem prometu na dolenski železnici. Pri tem ne pride v poštev l. 1893., v katerem se je železnica otvorila. Izkaži o osebnem prometu izkazujejo te številke:

leta	1894.	310.972
» 1895.	340.311	
» 1896.	314.262	
» 1897.	329.557	
» 1898.	333.474	
» 1899.	343.391	
» 1900.	350.422	
» 1901.	376.810	
» 1902.	382.867	
» 1903.	378.204	
» 1904.	386.725	
» 1905.	389.151	
» 1906.	405.710	

Umljivo je, da se bodo ti računi, kar se tiče osebnega prometa, zlasti pa mednarodnega potujočega občinstva, izpolnili samo tedaj, ako bo e. kr. železniško ministrstvo posvetilo potrebno pozornost temu prometu. Zato je prevsem potrebno, da se obe projektirani progi zgradite tako, da bo na njih mogoč brzovozni promet.

Takisto je tudi neizogibno, da se sklene natančen dogovor z ogrsko vlado glede prog Brod-Karlovce in Tunj-Pribudici, ki jih ima ona zgraditi, ka-

kor tudi glede zakonitega jamstva za zgradbo in glede ureditve železnice. Obenem bo treba e. kr. železniškemu ministrstvu že sedaj skrbeti za to, da se bosta progi Ljubljana-Novo mesto in Ljubljana-Jesenice tako preustrojili, da bosta sposobni za brzovozni promet. Končno pa se je že sedaj treba dogovoriti z ogrsko vlado glede direktnega voznega prometa med Dunajem in Splitom.

Pri tem je treba še opozoriti na to, da je v svrhu podviga tujskega prometa, ki ga je smatrati za Dalmacijo kot najvažnejši vir narodnega blagostanja, nujna potreba, da se zgradi železnica ob vsi dalmatinski obali in da se obenem še zida primer-no število hotelov. Želeti bi bilo, da bi vlada posvečala primerno pozornost tudi hotelstvu v Dalmaciji.

Kar se blagovnega prometa tiče, je razvidno, da se po tej progi ne bo prevažalo blago en masse, kakor vino in olje, ker za tako blago transport po morju pride vsekakor cenejši; toda blago, ki je časovno vezano — za to je transport po morju prenezanestljiv — se bo vsekakor prevažalo po železnici.

Treba je torej skrbeti, da se dobi takšno tovarno blago. V to svrhu je treba, da vlada deluje na intenzivno kulturo zgodnje zelenjadi, raznih cvetlic, zlasti pa rož, za kar je posebno prikladno podnebje Boke kotorske. Ta cilj bo najlažje doseči, ako se ustanove vzorni vrtovi in druge preskuševalne naprave in ako se lovele potrebne subvencije in premije. Saj je vendar sramotno, da se dovažajo zgodnja zelenjad iz Bara v Italiji celo v Dubrovnik, ki ima milejše podnebje kakor Napolj.

Sicer pa velja tudi glede razvoja blagovnega prometa isto, kar se je navedlo o osebnem prometu. Poučni v tem oziru so vspehi dolenskih in dalmatinskih železnic, ki jih je posneti iz tehle izkazov:

Leto	Transportirano blago v tonah
1893	30.249
1894	144.642
1895	169.409
1896	184.390
1897	198.935
1898	191.787
1899	217.349
1900	228.026
1901	232.492
1902	225.849
1903	222.856
1904	227.844
1905	221.186
1906	246.146

LISTEK.

Jadranski biseri.

(Balade in romance slovenskih morskih ribičev. Napisal A. Aškerc. Založil L. Schwentner. Strani 154.)

Samo nekaj pedi jadranskega obrežja je v slovenskih rokah. Od Koprca do Devina se razteza to obrežje, ki je naše, in krepek, zdrav in jedrnat narod prebiva tod. Dasi podvržen vplivu italijanstva tržaškega, si je ta narod znal ohraniti svojo individualnost, a stoletno življenje na morju, vsakdanja borba z elementi za vsakdanji kruh, je dala temu ljudstvu ti-sti izraziti značaj, ki je dela tako simpatične, in ki mu je dalo tudi moč, da si je ohranilo svoj jezik, svoje navade in iz davnih časov prevzete dušne zaklade.

Aškerc je prvi, ki si je vzel čas in si naložil trud, da spozna duševne zaklade, ki jih hrani to ljudstvo. Šel je med te ljudi, tam poje v uvodni pesmi k »Jadranskim biserom«:

Med ribiči sedim, med domačini:
hladim se v portiču gredoč v tišini.
Ob zid peneči pljuskajo valovi,

in moji ribiči izpirajo
stojé na čolnih mreže si po lovi
in vmes v daljavo se ozirajo . . .

Sedim in pogovarjam se z rojaki,
ki z morjem bratijo se noč in dan;
iz mladih let poznajo ti junaki
to sinjo slano plan ko svojo dlan.
In gledam njihova obličja resna,
ki mnog na njih zapisan je vihar,
zarisana premnoga burja besna . . .
Pa kaj sta jim vihar in burja mar!
In vprašam jih, kaj vse so doživeli
možje molčeči ti in zagoreli
na morju ljubem svojem že kedaj,
vozeč na čolnih se iz kraja v kraj —
in glej, dotaknil sem se srčne žile,
in duše njihove so mi odkrile
zaklad prenekateri, ki neznani
na dnu nekje je ležal zakopan . . .

Poslušam in poslušam . . . Kar po redi
priporočujejo mi resnogledi
zakrknjeni in tihi ti možje
dogodke svoje, pripovedke mične,
pravljice morske, bajke stare dične.
Kako se veseli mi jih sreč! . . .
Čedalje več jih slišim teh povestij.
Strahú so polne, polne so prelestij . . .
In sebi samemu se ribič zdim,
ki bisere iz morja dna lovim,
ki dvigam dragocene si zaklade
iz duš preprostih ribičkih — balade
pa mečem jih v poetični svoj čoln,
ki kmalu bode jih do vrha poln.

V članku, ki ga je Aškerc objavil kot nekako naznanilo svoje nove knjige, je že poprej povedal, da je samo v umetniški obliki vili, kar je slišal iz ust slovenskih ribičev. Dvignil je duševne zaklade teh ljudi, dolelej neznane, in jim dal okvir, kakor vku-je zlatar bisere in drage kamne. Vse-bina teh balad in romane je torej last narodova.

Bogata in raznovrstna je ta vsebina, četudi ne tako, kakor pri nekaterih drugih narodih.

Ljudstvo, ki živi v neprestani dotiki z naravo, si jo vso poživl. Kakor lovec v gorah in rudarji pod zemljo, pastirji na sinjih stepah, tako vidi tudi ribičeva fantazija v morju in v njegovih prebivalcih sama dobra ali zla bitja. Vse je personificirano, začeniš od morja, ki se v neskončni ljubezni do solca dviga k nebu, a onemoglo zopet upade, pa do zadnjega polza. Tudi v ribičevi fantaziji živi vsa narava in je človeku zdaj sovražna zdaj prijazna.

Motivi, iz katerih so spleli ribiči svoje bajke in pravljice, so pri slovenskih ribičih ravno tisti kakor pri ribičih drugih narodnosti. Seveda, kaj tako grandioznega, kakor je pravljica o večnem mornarju, ni ustvarila fantazija slovenskih ribičev. A vzroka temu ni težko najti. Ti ribiči se drže od pamtikeva skoraj sa-

mo domače obali. Ribiči so, ne mornarji, kakor dalmatinski rojaki, ki potujejo včasih leta in leta po dahnjih morjih in preromajo dostikrat ves svet. Samo med mornarskim narodom, ki je poizkusil in doživel vse strahote in nevarnosti velikih oceanov, se je mogla roditi taka pravljica, kakor je pravljica o večnem mornarju. Slovenski ribič z obrežja segajočega od Koprca do Devina, pozna samo tržaški zaliv, ven, na oceane ne pride nikdar in zato je tudi njegovo obzorje tesnejše in se njegova fantazija ni mogla tako razviti, kot pri drugih narodih.

Vzlic temu pa so zakladi, ki jih je nabral Aškerc po svoj veliki večini poetični in lepi in zašluzijo v polni meri, da jih je imenoval biseri. To imenovanje pa je tudi upravičeno iz drugega stališča. Te Aškercove balade in romane so biseri tudi kot pesniški umotvori. Samo pravi pesnik more iz teh preprostih motivov ustvariti take pesmi, kakor je to storil Aškerc, ki je iz nedolžne bajke napravil poetično sliko, iz tajinstvene pravljice pretresujočo tragedijo. Samo Aškerc je bil vstanu to storiti, ker ima smisel in sluh za sveži in preprosti značaj ljudske poezije in ker je spoznal ves brezkonni čar morja.

Prepuščajoč literarnim listom podrobnejšo oceno »Jadranskih bise-

rov«,bodi samo vobče rečeno, da so tudi v teh baladah in romancih zrcalijo vsa pesniška svojstva Aškercova: Poetiški poet, jedrnat, krasna dikcija, krepek zveneč jezik in originalnost v primerah in prisposodobah. Tudi v tej knjigi je Aškerc pokazal, da njegova muza ni bledeča goscina, nego da je zdrava, kremenita Spartanka, ki ima pač smisel za vse, kar je lepo, vzvišeno, plemenito in veliko, ne pa smisla za mehkužno vzdihovanje.

Zdi se človeku, čitajočemu te Aškercove balade in romane, da se mu je odprl nov svet. Predvsem občuduje poetično moč, s katero je pesnik znal otrokom ljudske fantazije dati plastične oblike.

Res, da je tod in tam v teh pesmih tudi kaj konvencionalnega in da ni vse samo suho zlato, ali to pri presoji celotnega dela ne more priti v poštev, ker je bil pesnik kolikor toliko odvisen od motivov, ki jih je dobil med narodom in ker je dal tudi najmanj poetičnemu motivu pesniškega izraza.

Cel mož, pravi mož in pravi pesnik, tak se nam kaže Aškerc tudi v tem najnovejšem svojem delu, ki vzbudi gotovo toliko večjo pozornost, ker se prav po teh svojih karakterističnih svojstvih razlikuje od banalne vsakdanjosti sodobnega pesništva. R.

Blagovni promet na dalmatinskih železnicah:	
Leto	Transportirano blago v tonah
1890	42.195
1891	52.627
1892	53.664
1893	55.397
1894	63.379
1895	57.556
1896	60.765
1897	68.138
1898	108.495
1899	118.315
1900	143.350
1901	139.344
1902	132.420
1903	171.335
1904	196.865
1905	199.106
1906	263.035

Iz navedenih števil sledi, da se je blagovni promet na dolenjskih železnicah od leta 1894. do 1906. — torej v teku 13 let — skoraj podvojil, dočim se je na progah Split-Knin in Perko-vič-Sibenik od leta 1890., torej v 17. letih, skoraj posedmoral. Po teh zgledih soditi — in slične je dobiti skoraj vseh železnicah — je torej smatrati, da bodo tudi železnice, o katerih se razpravlja, ugodno vpliva-le na razvoj blagovnega prometa.

Kar se tiče specialno zakon-skega načrta, se mora poudariti, da so se stroški v znesku 11.400.000 kron za progo Knin-Pribudič dognali na podlagi generalnega projekta in proračuna. Dela trasiranja so bila namreč določena proti koncu pretek-lega leta, ker je ogrska vlada lansko leto — čeprav le pod gotovimi pogoji — pritrdila zvezi dalmatinskih želez-nic z liško železnico in projekt je bil dovršen tekom letošnjega leta.

Kar se tiče belokranjske železnic-e, je pa položaj drugačen. Ogrska vlada je glede te železnice bila vedno proti zvezi s progo Karlovec-Reka in je hotela še lansko leto dovoliti zvezo z Dalmacijo le pod pogojem, da se re-signira na zvezo pri Karlovcu. Še le med nagodbenimi pogajanjmi se je udala tudi v tem vprašanju železni-ske zveze. Zato se še niso za to progo izdelali nobeni generalni projekti in proračuni stroškov in so stroški v znesku 18.400.000 K računani samo približno. Z ozirom na to, da železnica ne gre po nobenem pretežavnem tere-nu in da je za kilometer — po odbitku zneska 8000 K za nabavo voznega parka — na razpolago 267.000 K, je smatrati, da se bo shajalo z zneskom, ki je vzet v zakonski načrt.

Ko priporoča železniški odsek pre-ležeci zakonski načrt, da se sprejme nespremenjen, je mnenja, da naj sproži še nekaj drugih načrtov.

Ti so:

1. Mesto Kočevje želi zvezo z no-vo belokranjsko železnico pri Črnom-lju. Železniški odsek je tej želji ustre-gel in bo predlagal primerno resolu-cijo.

Ako bi pa železniškemu minist-rstvu iz tehničnih vzrokov ne bilo mogo-če, upoštevati želje, izražene v resolu-ciji, priporoča železniški odsek želez-niškemu ministrstvu resolucijo, ki jo naj odstopi notranjemu ministrstvu in ki se tiče podržavljenja sedanje de-želne ceste Ljubljana - Ribnica - Kočevje - Črnomelj - Vinica.

2. Z zvezo dolenjske železnice z ogrskimi državnimi železnicami v Karlovcu in s tem posredno z dalmatinsko železnico se zviša pomen zgra-ditve projektirane proge Kamnik-Polzela, s katero bi se ustanovila di-rektna zveza med Ljubljano in Zeltwegom. Revizija trase te proge je bi-la od 18. do 20. novembra t. l. in žele-ti je, da začne vlada resno misliti nato, da se zakonito zagotovi ta železnica.

3. Ravno tako se zviša pomen zveze Ljubljane čez Vrhniko in Hote-drišico s kako postajo nove alpske že-leznice in želeti je, da obrača vlada tudi tej zadevi potrebno pozornost.

Končno predlaga železniški od-sek:

»Visoka zbornica skleni:
I. Predležemu zakonskemu na-črtu se podeli ustavna pritrditev.

II. Sprejmeta se sledeči resolu-ciji:

1. Vladi se priporoča, da resno pre-mišlja o železniški zvezi od Kočevja v Črnomelj.

2. Vlada se pozivlja, da istočasno z zgotovitvijo zgradbe dolenjskih že-leznic do deželne meje podržavi zeda-njo deželno cesto Ljubljana-Ribnica-Kočevje - Črnomelj - Vinica - deželna meja.«

Na Dunaju, 2. dec. 1907.

Dr. Sylvester, Ivan Hribar,
načelnik. * * * poročevalec.

Po tem poročilu je predložil refe-rent ta-le zakonski načrt:

Zakon

z dne * * *
glede gradnje normalno-tirne železnice od Novega mesta skozi Metliko do de-želne meje v smeri proti Karlovcu z odcepljenjem proti Črnomlju in Knina na deželno mejo v smeri pro-

ti Pribudiču na državne stroške.

S pritrditvijo obeh zbornic dr-žavnega zbora smatram za potrebno, da odredim sledeče:

Člen I.

Vlada se pooblašča, da zgradi na državne stroške normalnotirne loko-motivne železnice:

a) od Novega mesta skozi Metli-ko na deželno mejo v smeri proti Karlovcu z odceplitvijo proti Črnom-lju in

b) od Knina na deželno mejo v smeri proti Pribudiču s proračunani-mi skupnimi stroški v znesku 18.400.000 K za prvo in 11.400.000 K za drugo železnico, kateri stroški ima-jo veljati kot maksimalni doneski.

Člen II.

Železniške proge, ki so predmet tega zakona, se imajo upravljati od državne uprave v lastni režiji.

Glede njih spoja na meji se je ze-diniti s kraljevo ogrsko vlado in se vlada pooblašča, da enako uredi spo-zumno tudi obratna in prometna vprašanja, ki stoje s tem v zvezi.

Člen III.

Za pokritje potrebešine, določene v členu I. v najvišjem znesku 29.800.000 K se vlada pooblašča, da izda obligacije rente, ustanovljene z zakonom z dne 2. avgusta 1892 drž. zakonih št. 131, v onem znesku, ki je potreben v dobitev imenovane svote.

Člen IV.

Glede železnice, ki se imajo zgra-diti po členu I., se podeluje oprostitev kolekov in pristojbin za vse pogodbe, vloge in listine v svrhu gradnje in in-struiranja omenjenih železniških prog, kakor tudi oprostitev prenosnih pristojbin, ki narastejo pri odkupu zemljišč.

Člen V.

Izvršitev tega zakona, ki stopi v veljavo z dnem razglasitve, se poveri Mojemu železniškemu ministru in Mojemu finančnemu ministru.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 11. dec.

Nujnost nagodbenih predlog je bila danes sprejeta. Za sprejetje nu-jnosti je bilo treba dvetretjinske veči-ne. Pred 14. dnevi je imel ministerski predsednik še velike skrbi, kako spravi to večino skupaj. Naj je računal kakor je hotel, dvetretjinske večine ni bilo nikjer. Toda v zadnji uri so mu priskočili na pomoč socijalni de-mokratje, ki so glasovali za nujnost, in priskočili so mu Malorusi s tem, da so se vzdržali glasovanja. Tako se je zgodilo, da je bilo za nujnost še do-sti več glasov, kakor jih je potrebo-val Beck.

Glasovalo se je kmalu v začetku seje. V zbornici je bilo kakih 400 po-slancev. Med glasovanjem so češki ra-dikalci na različne načine apostrofi-rali svoje za nagodbo glasujoče ro-jake.

Koj na to se je začelo meritorno posvetovanje o nagodbi. To ne bo ta-ko hitro končano, ker pride kakih 50 govornikov do besede.

V meritorni debati je prvi govo-ril socijalni demokrat dr. Renner. Njegova stranka je bila pač za nu-jnost nagodbe, je pa proti nagodbi in hoče proti njej glasovati. To šalo si lahko dovoli, ker zdaj vlade ne spravi več v stisko. Renner je imel v svojem prav pametnem govoru več srečnih momentov. Kar je rekel glede tega, da ljudska zbornica ravno na dve ve-levažni zadevi, na armado in na zu-nanjo politiko nima prav nobenega vpliva, je resnično. Pokazal je tudi na gospodarske posledice nagodbe in grajal površnost, s katero je vlada stvar obravnavala in s katero se po-stopaj napram balkanskim državam.

Po Čehu Dürichu in Cionistu Gablu je dobil besedo Šuklje. Ta je svoje poslušalce hudo razočaral. Mož pač peša. Izrekel se je za nagod-bo, ker prinese belokranjska železnica deželi kranjski mnogo koristi, v osta-lem pa je zabavljaj na kočevskega poslanca Auersperga in zlasti na hr-vaške poslance, na katere ima poseb-no jezo, ker nečijejo biti marionete v rokah slovenskih klerikalcev.

Najpomembnejši je bil govor, ki ga je imel Biankini. Govoril je Biankini zoper nagodbo. Rekel je, da se očita Dalmatincem, da je nova že-leznica, ki jo dobe, in kar hoče vlada storiti za gospodarsko povzdigo Dal-macije že vredno, da glasujejo za na-godbo. Kar stori država za Dalmacijo, je njena dolžnost. Dalmatinci ne po-trebuje nobenih milosti, zahtevajo samo, da stori vlada na vseh poljih, tudi na gospodarskem, svojo dolžnost. Hrvatje imajo pravico do svobodnega življenja in do združenja vseh Hrvat-vov v tej monarhiji. Da to dosežejo, so začeli boj in nadaljevali ga bodo toliko časa, dokler ne bodo zmagali.

Razprava se je potem pretrgala.

V današnji seji proračunskega odseka se je razpravljalo o znižanju davka na sladkor. Dr. Korošec je čutil potrebo pokazati vso obsežnost

svoje nevednosti v gospodarskih stva-reh. Rekel je, da bi morali slov. po-slanci pravzaprav glasovati zoper znižanje davka na sladkor, ker se v slov. deželah najmanj sladkorja po-rabi. Mož ne ve, da je to posledica vladajoče revščine oziroma draginje sladkorja. Čehi in Nemci zavzijejo več sladkorja, ker so bogatejši kot Slovenci. Če bo sladkor, ki je važno živilo, cenejši, ga bodo tudi pri nas več konsumirali. No, naposled se je dr. Korošcu začelo vendar svetiti in izrekel je, da bo glasoval za najzidat-nejše znižanje davka na sladkor.

Slovanski dijaki proti zatiranju Slovakov.

Dunaj, 10. decembra. Snoči so priredili češki, rumunski, ruski, srbski, hrvaški in slovenski visoko-šolci protestni shod proti zatiranju nemadžarskih narodnosti na Ogr-skem. Maloruski dijaki so izjavili, da se ne morejo udeležiti shoda, ker bi sicer prišlo do konfliktov z Rusi, vendar so se izrekli za sklepe protest-nega shoda. Shoda se je udeležilo do 2000 oseb. V sprejeti resoluciji je shod protestiral posebno proti krva-vim dogodkom v Černovi, kakor sploh proti postopanju mađžarske ju-stice in parlamenta.

Minister Kossuth o kvoti.

Budimpešta, 10. decembra. Neodvisna stranka se je bavila danes v posebni seji pod predsedstvom mi-nistra Kossutha o kvoti. Kossuth je rekel v svojem daljšem govoru, da neodvisna stranka ne bo opustila svo-jih načel, ko se je tirana po patrio-tizmu izrekla za sodelovanje pri vla-di in za podpiranje koalicijskega mi-nistrstva. Ker pa je mogoče vladati le na temelju obstoječih zakonov, ne more neodvisna stranka zabranjevali votiranja kvote, dokler se ti temelji ne spremenijo ustavnim potom. Neod-visna stranka izpolnjuje celo svojo dolžnost, ako v sedanjih razmerah po-spešuje odobritev kvote. Kdor želi ca-rinsko in trgovinsko pogodbo in s tem državnupravne pridobitve, ki so ob-sežene v pogodbi, kdor želi, da se sa-mostojno carinstvo pogodbeno zago-tovi za leto 1917., ta mora sprejeti tudi s tem spojena bremena (namreč kvoto). Minister Kossuth je naglašal kot vodja neodvisne stranke, da se stranka ne makne od svojih tradi-cionalnih načel, ako prevzame taka bre-mena.

Hrvaško-madžarski konflikt.

Budimpešta, 10. decembra. Z današnjim dnem je doživela hrvaška obstrukcija hud udarec, ker se je dognala glavna podrobna debata o pooblastilnem zakonu. Potemtakem ima vlada nagodbo takorekoc pod streho. Jutri se izvrši le glasovanje, nakar pride takoj na vrsto kvota. — K zaključni besedi so se prijavili skoraj vsi hrvaški poslanci, toda raz-un dveh je podpredsednih vsem od-tegnil besedo. Posl. Supilo se je v svojem govoru tudi bavil s konferen-co med dr. Wekerlejem in dr. Frankom ter izjavil, da dr. Frank ni na Hrvaškem merodajna oseba, te-muč odločuje le hrvaško-srb-ska koalicijska. Ta zastopa nardi-ni radikalizem in pravo emancipaci-jo hrvaškega naroda. Predsednik Justh, ki prevzame jutri predsedstvo v državnem zboru, je izjavil, da je revizija poslovnika neobhodno po-trebna, drugače na Ogrskem ni mo-goče vladati. Dokler bo on predse-dnik, ne bo trpel, da bi se glede poslo-vnika delala izjema napram Hrvatom. Za sedanjí položaj so odgovorni tisti, ki so napravili leta 1868. nagodbo s Hrvaško.

Za splošno volilno pravico na Hrvaškem.

Zagreb, 10. decembra. Vod-stvo socialno-demokatične stranke je razpisalo za 12. t. m., namreč na dan otvoritve sabora, generalni štrajh kot demonstracijo za splošno volilno pravico. Delavske množice bodo de-monstrirale pred saborom in pred vladno palačo s klici: »Ven s splošno, enako in direktno volilno pravico!«

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Srbijo.

Dunaj, 10. decembra. Narod-no-gospodarski odsek je sprejel za-kon, s katerim se vlada pooblašča, da uredi začasno trgovinske odnose z inozemstvom. Pri tem je trgovinski minister dr. Fiedler povedal, da so pogajanja s Srbijo v najboljšem tiru. Avstriji se gre pri tem za zopet-no priboritev srbskih trgovišč za in-dustrijske predmete.

Belgrad, 10. decembra. Mi-nistrski predsednik dr. Pašić je iz-javil v skupščini na tozadevno vprašanje, da trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko sicer še ni sklenjena, ven-dar je trdno uverjen, da se z godi to prav kmalu.

Ruske finance.

Petrograd, 10. decembra. Finančni minister Kokovcev je dan-es v dumi razlagal državni proračun. Za pokritje izrednih izdatkov manjka okroglo 195 milijono v, za katere je treba najeti poso-jilo. Vsi izredni izdatki so narasli vsled nepričakovanih dogodkov na 204 milijone rubljev.

Novo nasilstvo na Nemškem.

Berolin, 10. decembra. V dr-žavnem zboru razpravljajo o novem društvenem zakonu, vsled katerega bi se smela na shodih in zborovanjih ra-biti le nemščina. Proti novemu nasil-stvu se oglašajo vsi nemški poslanci, nadalje socialni demokratje in čla-ni centroma. Tako je dokazoval član centroma Trimborn, da bo novi zakon škodoval ugledu nemštva v ino-zemstvu. Socialni demokrat Heine je zahteval, naj se odpravi vsako po-licijsko vmešavanje pri zborovanjih; razglasi se naj popolna svoboda gle-de prirejanja shodov in zborovanj, snovanja društev in koalicij. V imenu elzaških Francozov je izjavil posl. dr. Gregoire, da kmečko prebival-stvo govori večinoma le francosko, a je sicer lojalno. Novi zakon je za nje nesprejemljiv. V imenu Poljakov je govoril proti predlogi knez Radzi-wil, v imenu Dancev pa poslanec Haussen. Tudi poslanci svobodno-miselne zveze so odklonili predlog. Potemtakem ni dosti upanja, da bi vladna nakana prodrla.

Zborovanje Interesentov tujkega prometa na Bledu.

Društvo za pospeševanje tujske-ga prometa na Bledu je sklicalo v ne-deljo, dne 8. t. m. svoj občni zbor in to priliko je porabila deželna zveza za pospeševanje tujkega prometa na Kranjskem, da je povabila interesen-te, zlasti v njeni organizaciji stoječa društva gorenjskega dela na zboro-vanje. Udeležili so se tega zborovanja zastopniki prometnih društev s svo-jimi predsedniki na čelu iz Bohinjske Bistrice, Gorij, Dovjega, Mojs-tra-ne, Kranjske gore in Radovljice. Zbo-rovanje se je vršilo v »Blejskem do-mu« in prišlo je vse polno zboroval-cev iz vseh krajev Gorenjske tako, da se je videlo veliko zanimanje ljud-stva za narodno-gospodarsko strc-ko. Gorenjska se danes po očividnih uspehih tujkega prometa zaveda, da je pospeševanje tega prometa danes že en del narodno-gospodarskega pro-grama na Gorenjskem.

Zborovanje je otvoril predsednik ondotnega društva in odbornik osred-njega odbora deželne zveze Jakob Pe-ternel. Prisrčno je pozdravil vse ude-ležence, v prvi vrsti zastopnike dežel-ne zveze.

Tajnik Repe je poročal o dru-štvenem delovanju, iz katerega poro-čila povzamemo naslednje:

Društvo je dalo napraviti veliko reklamo oljnato sliko Bled, katero je potem reproduciralo v večjih in manjših oblikah. Po tej sliki se je iz-delalo tudi več tisoč razglednic. Med letom je društvo priredilo dve veseli-ci, se udeležilo mednarodne športne razstave v Berlinu, kjer je bilo tudi odlikovano z zlato medaljo in častno diplomu. Vsled njegovega prizadeva-nja priredi dunajsko ljudsko izobra-ževalno društvo »Simmering« tri-dnevni izlet na Bled in v okolice leta 1908. Zanimanje tega dunajskega društva za Gorenjsko se kaže v tem, da je izdalo za svoje udeležnike po-sebno prospektno knjižico z daljšim opisom Bleda in okolice ter z mnogi-mi jako lepimi slikami iz teh krajev. Dalje je društvo sodelovalo pri spre-jemu angleških žurnalistov in v ta namen prispevalo znatno vsoto 500 kron. Poročevalec je predložil tudi angleški letoviški list, v katerem se nahaja popis potovanja Angležev po Kranjskem z nekaterimi slikami. Društvo je tudi veliko žrtvovalo, da se je izdala posebna številka Gorenj-sko v časopisu »Reise- und Bäderzeitung«, ki izhaja v Drazdanih. Te krasne in vzorne ilustrovane številke je naročila zdraviliška komisija 10.000 iztisov, katerih so letošnji le-toviščarji jako mnogo kupili. Tudi so se te številke porabile pri različnih banketih, prirejenih tujim gostom.

Društvena blagajna izkazuje 5913 K dohodkov in 4813 K izdatkov. Tajnikovo poročilo se je vspreje-lo z odobravanjem.

Kot zastopnik deželne zveze je pozdravil dr. Krisper shod in izrekel blejskemu prometnemu društvu za-hvalo in priznanje za toliko trudo-ljubno delo. Tudi je izrazil svoje za-doščenje, da se je odzvalo vabilu toli-ko gorenjskih prometnih društev. Go-vornik je omenil, da so sicer ljudje, ki menijo, da naš narod ne potrebuje tujkega prometa, toda ti se zelo mo-tijo, ker je tujski promet neizogiben vsled novih železnic in zaradi tega je naša dolžnost, da se mi sami zani-ma-

mo za njega. Tujski promet pa ni sa-mo velikega narodno-gospodarskega pomena, temveč tudi vreden v kultur-nem oziru, ker probuja ljudstvo in ga sili k tekmovanju na polju napredka. Govornik je razložil namen deželne zveze, ki leži v tem: voditi in organi-zovati tujski promet na Gorenjskem s pomočjo krajevnih prometnih dru-štev. Ta organizacija obstoji v tem, da se mora po gotovih načelih in go-tovem načrtu postopati, ker vodi le tako urejeno delo do uspeha, ki ga bo-demo dosegli prav gotovo, kar se ka-že že danes jasno, ker se je pojavilo v širših slojih ljudstva navdušenje in zanimanje, da sami žele tujkega pro-meta in dokazujejo s tem, da naša ak-cija ni nobena umetna, temveč nardo-va stvar. Govornik je poročal, da deželna zveza že dve leti marljivo po-sluje, da ima svojo pisarno in da si je pridobila zveze z vsemi kraji v drža-vi in tudi v inozemstvu, da se je ude-leževala tudi posvetovanj prometnih zvez na Dunaju prav pogostoma, isto-tako konferenc pri železniškem mini-strstvu. Sedaj je deželna zveza izvršila svojo notranjo organizacijo in nastopil je čas, ko prične tudi večje akcije. Glede teh akcij je priporočal govornik dvoje. V prvi vrsti je jako nujna potreba ustanovitve šole za gostilničarje in natak-arje v Ljubljani. Take šole ima že 20 krajev v Avstriji; posebno lepo je urejena šola gostilničar-ske zadruga na Dunaju, katero si je govornik tudi že sam ogledal, ter si preskrbel učni načrt in knjige. V Ljubljani se bode ustanovila šola v manjšem obsegu in sicer po geslu, ki je sploh merodajen deželni zvezi: praktično, enostavno in ceno. Taka šola bode odgovarjala našim dejan-skim razmeram in kratki tečaji bodo omogočili posameznim gostilničar-skim sinovom udeleževati se pouka. Akoravno imamo na Kranjskem ne-kaj dobrih gostilničarjev, mora se reči, da smo posvetili do sedaj pre-malo pozornosti gostilničarjem. Na Kranjskem je okroglo 3000 gostilni-čarjev in v polni meri zaslužijo po-zornost vseh faktorjev, posebno tudi trgovinske zbornice, ki se bode za nje brez dvoma rada zanimala. Gostilni-čarski stan je takorekoc steber tuj-skega prometa, zaradi tega je tudi deželna zveza poklicana, zanimati se za njihov prospek. Deželna zveza je stopila že v dogovor z gostilničarsko zadrugo v Ljubljani, katere zaslužni predsednik se zelo zanima za to idejo. Drug predlog, ki ga stavi deželna zveza, je, naj se leta 1909. priredi razstava za tujski promet na Bledu. Govornik je razvil obšir-nen program take razstave, ki bode imela namen, poučiti naše domače ljudstvo o zahtevah in modernih pri-pravah tujkega prometa. Na drugi strani pa bode ta razstava tudi služi-la v to, da povzdigne ugled dežele tuj-cem nasproti. Ta razstava bode pa tudi dosegla, da bodo domači indu-striji, trgovci in obrtniki, ki se bodo povabili na udeležbo, spoznali svoje lastne gnotne koristi iz tujkega prometa in s tem postali prijatelji naš-im težnjam. Govornik je izrazil končno željo, da bi tujski promet bil v blagor lepe Gorenjske.

Zborovalci so navdušeni pritrdili izvajanjem govornika.

Trgovec in gostilničar Josip Rus z Bleda je izrekel deželni zvezi zahvalo in izrazil željo, naj predloga ne prideta z dnevnega reda, ker je gostilničarska šola res nujna potreba, nasvetovana razstava pa bi bila po-sebno v pouk in korist ljudstva in za Bled velika pridobitev.

Nato sta se soglasno sprejela na-slednja sklepa:

»Na današnjem zborovanju zbrani interesente tujkega prometa iz cele Gorenjske sklenejo soglasno: 1. da je ustanovitev gostilničarske in natakarske šole v Ljubljani nujna narodno-gospodarska potreba in 2. naj se priredi leta 1909. razstava za tujski promet na Bledu. Deželna zve-za se pooblašča, da stori vse, da se uresničijo ti projekti.«

(Konec prihodnjic.)

Dnevne vesti

V Ljubljani, 11. decembra.

— Poslanec Ivan Hribar je do-bil s Poljskega za svoj govor v par-lamentu v prilogi zatiranim poznanj-skim Poljakom še tole zahvalo:

Gródek Jagielloński, 6. decembra. Jasni, velemožni gospod Ivan Hribar, državni poslanec na Dunaju. — Vsled sklepa občinske-ga sveta kraljevega svobodnega me-sta Gródka Jagiellońskega pod Lvovom z dne 5. decembra 1907. izražam jasnemu, velemožnemu gos-podu poslancu najiskrenejšo zahvalo in priznanje za energičen nastop v državnem zboru v obrambo proti ne-čuvenemu atentatu pruske vlade na pravice poznanijskih Poljakov. — Zu-pan: Jan Matanszek, cesarski svetnik.

(Dalje v prilogi.)

— Vse je zasluha klerikalnega kluba! Ustanovitev višje državne obrtne šole in naprava železniških delavnic v Ljubljani je gotova stvar. Za napravo železniških delavnic se je župan Hribar potoval več let v železniškem svetu, čigar član je, za ustanovitev višje državne obrtne šole v Ljubljani pa se je z vso verno potezala »Trgovska in obrtna zbornica« in je v tem oziru Hribar kot zbornični svetnik in mestni župan opetovano posredoval pri vladi. Ko je Hribar kandidiral pri državni zbor, je v svojem programnem govoru označil pridobitev višje državne obrtne šole in železniških delavnic v Ljubljani kot sredotočje bodočega svojega delovanja v parlamentu. Ko je bil izvoljen za poslanca, se je z vso žilavostjo lotil dela, da se čim najprej ugodno rešite ti ne samo za ljubljansko mesto, nego za vso kranjsko deželo toli važni vprašanji. S sodelovanjem in pomočjo poklicanih faktorjev se mu je sedaj posrečilo doseči, da mu je dala vlada obvezno izjavo, da se v najkrajšem času ustanovi zaželjena višja obrtna šola v Ljubljani in da se tu napravi tudi železniške delavnice. In sedaj, ko je stvar zagotovljena, se je oglasil »Slovenec« in hoče po svoji stari navadi vse zasluha za to pridobitev pobasati v malho klerikalnega »Slovenskega kluba«. Ne izgubili bi niti besede in naj bi si klerikalec še tako lastil zasluha za to pridobitev, ako bi se bili klerikalni poslanci le z mezinem zavzeli za stvar! A notorično je in znano vsi javnosti, ki se količkaj zanima za politične dogodke, da klerikalci niti koraka niso napravili v prilog uresničenju teh za mesto Ljubljano in za vso Kranjsko enako važnih vprašanj! A vkljub temu ima kljukec iz Kopitarjevih ulic drznost pisati: »Stvar ima v natančni evidenci »Slovenski klub«, ki se za stvar poteza« in »državno obrtno šolo v Ljubljani ima »Slovenski klub« že davno obljubljen«. Naj nam škofov list navede samo en konkretni slučaj, da se je klerikalni klub »potezal« za ustanovitev državne obrtne šole, pa bomo takoj napravili globok poklon pred klerikalci ter jim priznali pravico, da po bašejo vse dozdnevne zasluha v svojo malho. Klerikalni kljukec, na delo sedaj, željni smo tvojih razkritij!

— Patentirani osrečevalci slovenskega ljudstva. Po zatrdilu klerikalnih listov jih ni boljših poslanecev, kakor so slovenski klerikalni. Kar ti store, je vse prav, posebno ker toliko store za milo jim ljudstvo slovensko. No, če se stvar pogleda nekoliko natančneje, se pa vidi, da slovenskim klerikalnim poslancom ni prav nič mar za koristi svojih volilcev. Za znižanje sladkornega davka se je šlo te dni v državnem zboru. Klerikalni poslanci, lakajji vlade, so pa pri glasovanju za to znižanje čutili v sebi dolžnost, da so jo vsi potegnili iz zbornice in le tri mandeljce pustili notri za vzorec! Tako igranje z ljudskimi interesi je škandalozno in se obsoja tembolj, ker imajo naši klerikalni poslanci vedno polna usta lepih besedi za svoje volilce. 38 vinarjev davka se plača pri kilogramu sladkorja, odušurki davek je to, vendar kupljena tovaršija avstrijske vlade mirno in hladnokrvno prenaša in hoče prenašati še naprej to odušurko! Ni čudno, da vedo naši klerikalci potem toliko povedati o oderuhih! Sami jih podpirajo.

— Klerikalni naklepi. Z Dunaja se nam poroča: V tistih dijaških krogih, seveda klerikalnih, ki se potepajo ponoči v družbi Kreka, Korošca in Pogačnika po nočnih kavarnah in kabareti, se govori, da napravijo klerikalni poslanci napad na poslanca Hribarja ob priliki, ko pride predloga o dalmatinskih železnicah v zbornico in vrsto. Pravijo, da ga bodo pogladi iz zbornice, da rajši sejo razbijejo, kakor bi pri prepuštili poročanje o železnici Hribarju. Taki so klerikalni sleparji! Ako bi imel Hribar spravi belokranjsko in dalmatinsko železnico v pravi tir, rajni. Klerikalni dijaši se pripovedujejo, da bodo klerikalci onemogočili govoriti dr. Ploju. Nič ne dvomimo, da imajo klerikalci res take namene, drugo vprašanje pa je, če jih bodo mogli izvršiti.

— Deželniemu šolskemu svetu si dovoljujejo staviti sledeča vprašanja: 1. Ali je temu slavnemu deželniemu šolskemu svetu znano, da je katehet na deški ljudski šoli v Škofji Loki zagrozil vsem onim učencem, ki so se z dovoljenjem staršev vpisali kot naraščaj pri telovadnem društvu »Sokol« v Škofji Loki, in z vednostjo teh svojih staršev tudi obiskujejo v ondnotni šolski telovadni telovadne vaje, kaznovati jih za to na način, da jim bo dal slabe reče v — veronauku. 2. Ali odobruje ta slavn šolski svet tako postopanje kateheta. 3. Ali tudi odobruje, da je katehet svojo grožnjo pri večini učenc,

cev, obiskujočih telovadne vaje pri škofjeloškem »Sokolu«, res izvedel? 4. Kako opravičuje tako nestrpnost omenjenega kateheta do učencev, ki so obenem tudi vpisani med sokolski naraščaj? 5. Ali je škofjeloška deška ljudska šola prostor, kjer smejo razni kateheti, kakor dokazuje naš slučaj, vganjati svoje politične burke in s tem po nepotrebnem netiti sovraštvo in izživljati preprič — in ako ni, kaj je slavn deželni šolski svet ukrenil, da se v bodoče enaki slučaj ne bodo več dogajali, temuč skrbelo, da se na deški ljudski šoli v Škofji Loki nastavijo taki kvalifikovani kateheti, ki bodo učence klasificirali po njih zmožnosti in pridnosti, ne pa po tem, ali so ali niso obiskovali telovadnih vaj kakem zasebnem društvu ali ne? 6. Ali odobruje tako klasificiranje učencev samo iz navedenega vzroka, dočim je znano, da katehet na škofjeloški deški ljudski šoli pred ustanovitvijo ondnotnega »Sokola«, katerega slučajno mrzi, pri klasificiranju svojih učencev ni postopal na tak strankarski način?

— V prilog četrtoletnikom mariborskega učiteljskega! Iz učiteljskih krogov se nam piše: Znano je slovenski javnosti, da so zaprli dne 2. decembra t. l. IV. letnik učiteljskega v Mariboru. In zakaj? Zato, ker so kandidati prosili drugega učitelja mesto Gabijela Majcena, ki jim je ob vsaki priliki zagrelnil veselje do učiteljstva, ki jim je hotel po silbi vbiti svoje mišljenje in ki jim je lani pred celim letnikom izjavil, da je proklet vsak učitelj, ki poučuje mladino v duhu svoje bode. Kar pa je glavno, — in to se je letos z nova pokazalo — je, da je G. Majcen sploh nezmožen, pripravljati učiteljske na zrelostni izpit. Majcen ima mogočne zaščitnike; klerikalizem čuva največjo pultost. Škof Napotnik — to vemo — se je izjavil, da je boljše, ako se stre 29 eksistenc, nego pa da se odstavi »vzglede« učitelja Gabrijela Majcena! — Znano je, da so vsem četrtoletnikom vsled štrajka odtegnili vse deželne in državne ustanove, ter s tem prisilili mnoge, da ostavijo sedem mesecev pred maturo zavod, — ako jim ne dojde pomoč od drugod. — Zato pa apeliramo na naše učiteljstvo, da v svojih društvih po možnosti pobira prispevkov v podporo bodočim sodelavcem. Vsak dar bode hvaležno sprejet. Eventualni darovi naj se vpošljejo vodstvu »Lehrerbund« (gospodu Gassareku) v Maribor!

— Slovensčina v Gradcu. Uradniška gospodarska zveza v Gradcu priredi z novim letom polletni tečaj za učenje slovensčine, ter vabi k udeležbi vse državne, deželne, mestne in železniške uradnike, češ, da bo v bodoče imelo neznanje drugega deželne jezika za uradnike veliko gmočno škodo.

— Laški učitelji iz Trsta in gorški so priredili v nedeljo v Gorici shod, na katerem so se izrekli za laško vseučilišče v Trstu; proti premetitvi slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico; zahtevajo, da se razdeli tudi žensko učiteljske v Gorici ter slovenski oddelek požene iz Gorice; zahtevali so končno laške srednje šole v Gorici. O učiteljsku je govoril učitelj Pasqualis; skliceval se je na lažnivo statistiko, da je v Gorici le 4000 Slovencev, potem pa tožil, da bi premestitev slovenskega učiteljskega motila miren razvitik študij laškim dijakom! To je argument! Za glavo se mora prijeti človek, ko sliši take budalosti. — Vlada pač lahko vidi iz tega, da Lahni nimajo nikakih pravih argumentov proti premetitvi; vso gonjo jim narekuje le narodno sovraštvo. To pa mora zatirati prav vlada!

— Klerikalno zelotstvo na I. državni gimnaziji. K notici pod tem naslovom, priobčeni v večerajšnji številki »Slovenskega Naroda«, konstatiramo, da Miklavž, pisatelj one notice, ni identičen z gospodom D., predstavljateljem Miklavža na sobotnem večeru v »Narodnem domu«, ki sploh z ono notico ni niti v direktni niti v indirektni zvezi. Toliko, da ne bo kakih nesporazumljenj.

— Iz poštne službe. Imenovani so: za višje poštne oficijale poštne oficijali: Alojzij Maggi, Jos. Loj. Gregor Verše, Mihael Kušcer, Alojzij Diehtl, Marij Poljak, Franc Berger, Narcis Puecher, Josip Sin, Leopold Visjan, Josip Taft, Adolf Korschner, Avg. Amhäuser, Karel Dalle Feste, Franc Poljak v Trstu in Viktor Zalaznik v Pulju; za poštne oficijale asistentje: Friderik Brumat in Antan Piccinini v Gorici, Josip Zentrich in Matija Röthl v Ljubljani, Adolf Lunarek v Opatiji, Just Pešle v Pazinu, Rudolf Mayerweg, Renat Lorinčič, Aristid Tomanini, Fr. Titzko, Alojzij Rabusin, Karel Miksiček, Aristid Wurmbrand in Herman Mayer v Trstu. — Poštni upravitelj v Trzinu Adal-

bert Zelenka je imenovan za višjega poštne kontrolorja v Pulju.

— Spremembe pri državni železnici. Uradniški aspirantje so postali volonterji Fr. Bizjak pri Sv. Luciji — Tolmin, Anton Irgolič v Medvodah in Ernest Schwarz v Jesenicah. Kot volonterja sta vstopila v službo Josip Mišon v Vodnjanu in Anton Rupar v Leseah.

— Iz gledališke pisarne. V petek (par) se uprisori prvič v Ljubljani »Rosa Bernd«, spisal Gerhard Hauptmann, poslovenil Josip Wester, z gosp. Borštnikom kot gostom. Naslovno vlogo igra gospa Danilova, Flamma g. Borštnik, Flammovko gospa. Borštnikova, Streckmanna gosp. Dragutinovič, Keila g. Nučič, Martico g. Kreisova, starega Bernda g. Danilo. Tudi g. Borštnik praznuje te dni 25letnico svojega umetniškega delovanja, čigar velik del je posvetil stvaritvi in procvitu slovenske drame. Našel si je med brati Hrvati drugo domovino, a ostal je vendar naše gore list ter se z veseljem odzval povabilu slovenskega gledališča, naj bi o priliki svojega lepega slavlja nastopil na odru, iz katerega je vzrastel. Tako bo tudi nam dana prilika, pozdraviti dičnega rojaka v svoji sredi ter mu zaklicati: Na mnoga leta!

Slovenske gledališče. Malokater izmed modernih dram si je za toliko časa osvojila gledališče, kakor Ibsenova »Nora«. Je pa ta ženska tudi taka, da fasciniira človeka od prvega nastopa, ko veselo razburjena, skoro naivno vesela, v neprestanem smehu, napol govoreča, napol pojoča, prinese domov božičnih daril za otroke in moža, do zadnjega, ko ostavi dom, otroke in moža s trpkim priznanjem, da je bil njen zakon skozi celih osem let le igranje, da je ona bila le punčka, »golobčica, veverica, škranček« svojemu soprogu, da bi se moralo zgoditi največje čudo, »da bi skupno življenje njima moglo biti še kdaj zakon.« Georg Brandes pravi nekeje, da je to žensko bitje kakor metulj, ki se ga skozi tri čine z iglo zbada in pika, da se ga nazadnje prebode. Pravo Ibsenovo dete je, posebno v momentih, ko se zave, da je človeška družba proti njej, da zahteva ta drugačni pravici ko ona sama. Nepremosten prepad zazija med možem in ženo v zadnjem prizoru, ko skuša Helmer se pridržati in rešiti svojo ženo: »Nič ne žrtvuje svoje časti za tisto, ki jo ljubi...«, in mu ona odvrne: »To je storilo že na milijone žen.« Že od nekdaj je smatrala družba zakon, v ljubezni sklenjen in od nobenega tretjega kaljen, od svedenikov posvečen, od pesnikov opevan, za varno zavetje in pristanišče v človeškem življenju. Ibsen pa pokaže, da je tudi v takem navidezno srečnem zakonu polno čeri in plitvin. — Snoči pa nam ni bilo toliko do Ibsenove Nore, ampak občinstvo je napolnilo gledališče do zadnjega prostora, da bi videlo Noro gospe Borštnik-Zvonarjeve in jo na ta način prisrčno počastilo ter ji izkazalo zasluha priznanje za nene umetniške zasluha ob njeni petindvajsetletnici. Kako malo je naših umetnikov čudežih in izobraženih ljudi, ki bi mogli ostati v domovini, v tej pusti »dolini šentflorjanski!« Pretnesno meje, da bi se mogli v njih svedno razvijati, kakor jim velela njih zmožnost in stremljenje. Zato gredo v tujino, le malokateri se vrne da tu nadaljuje prvotno pot. Tem iskrenejše priznanje je doživela naša dična umetnica snoči od svojih rojakov, ko je ravno v »Nori« pokazala svoje izredne igralske vrline. Drhtela in žvela je v tej vlogi, ki osredotočuje krog sebe vse ostalo dejanje drame. V nje mimiki in kretnjah je odsevala vsa igra, ost, lahkomiselnost, veselost, brezskrbnost, slast sreče, in derget pred neizogibno nesrečo. Čutilo se je, kako izgubiva čin za činom, prizor za prizorom tla pod seboj; divje strastno pisana tarantela je bila kakor slovo od življenja. Ljubka mati v igri s svojo deco, blazno obupana ženska, ko se zbudi iz dolgega osemletnega sna o sreči v zadnjem prizoru 3. dejanja! Občinstvo je konci 1. dejanja pripravilo umetnici prisrčno, burno ovacijo, na odru pa so ji poklonili, kup vencev, dehtedih šopkov ter dragocenih daril, med temi tudi srebrn venec, ki so ga ji poklonili člani slovenskega gledališča. Veselo razigrana se je zahvaljevala slavljenska čestitajočemu občinstvu. — Tovariši igralci so s premišljeno svojo igro vrlo pripomogli k lepemu uspehu tega večera. G. Nučič kot Helmer je bil posebno v 3. dejanju na višku svojega snanja; le premlada maska ga je malce kazila. Nad vse pričakovanje nam je ugajal g. Danilo v vlogi doktorja Ranka: v prizoru, ko raskrije postarši, smrti odločni hišni prijatelj Nori svojo ljubezen, in v zadnjem, ko jemlje slovo od nje za — večno, podavši ji reč nagelček v spomin. Fina poteka to! Intrigantsko vlogo nesrečnega Günterja je dobro igral g. Dragutinovič; njemu gre

tudi prisnanje za skrbno režijo in dobro nastudirano igro, dasi isprva v svoji vlogi sam ni bil popolnoma trden. Gospo Linden je kreirala s dobrim okusom gospa Danilova. Sploh se je igralo v diskretno realistični maniri brez pretiravanja. Celo mala Emmy ni hotela motiti značaja igre, in je enkrat prav pritrjeno brenknila na realistično struno — joka. Kdo ve, kaka umetnica še tiči v njej!

Gospo Zolji Borštnikovi poklonili so povodom snočnjega slavlja člani slovenskega deželne gledališča srebrn venec, na kojega listih so vdelana imena vseh njenih koleginj in kolegov. »Dramatično društvo v Ljubljani« ji je poklonilo velik lorvorov venec za napisom: »Dramatično društvo v Ljubljani dični umetnici ob njeni petindvajsetletnici«. Gospod Anton Verovšek je izročil slavljenski krasen lorvorov venec z napisom: »Člani slovenskega gledališča v Trstu slovenski umetnici«. Razen tega prejela je gospa Borštnikova mnogo ovetja in darov od posameznikov. Brzobjavno so čestitali: intendant Fijan v imenu uprave zagrebškega narodne gledališča, ravnatelj Šubert v imenu mestnega gledališča v Kraljevih Vinogradih, dr. Merhar v imenu tržaškega slovenskega gledališča, prof. Andrič v imenu osješkega gledališča, člani narodnega gledališča v Sredu, bivša intendant Miletic in Mandrovič, pisatelji Begović, Ogrizović, Vukelič, poslanski atašé Nenadić itd itd.

»Glasbena Matica« naznanja, da priredi v nedeljo, dne 29. decembra, popoldne ob 5 uri velik koncert češko-moravskih učiteljev. Na Moravskem se je združilo 50 najboljših čeških pevcev-učiteljev v »Zvezo«, katera ima namen, v idealno popolnem, umetniškem smislu izvežati najlepše skladbe slovanskih mojstrov v moškem zboru. V svoji veliki idealni navdušenosti potujejo ti moravski učitelji vsako soboto popoldne po izvršitvi svojega šolskega pouka z raznimi vlaki v mesto Prebrovo, katero je križišče več železnic. Vsak pevec-učitelj, kateri hoče k tej »Zvezi« pristopiti, mora imeti lep glas in dobro muzikalno izobrazbo. Vse pesmi, katere »Zveza« določi za izvajanje, se mora vsak pevec še predno se je prva skušnja vršila, v besedah, vseh kiticah in notah v svojem glasu na pamet naučiti. Kdor pri prvi skušnji ne zna v svojem glasu pesmi popolnoma na pamet, se ga ne pripušta k sodelovanju. Pevci imajo vsako soboto zvečer od 7. do 11. ure, v nedeljo dopoldne dve uri in po potrebi še popoldne najstrojše skušnje za fiosi skupnega predavanja. Z navdušenjem, žrtvami, vztrajnostjo in zmožnostjo se je zbor »Zveze moravskih učiteljev« povzpela v zadnjih dveh letih do najvišje popolnosti, katera se da primerjati izvajanju češkega pevskega društva »Smetana« v Piznu in dunajskih dveh najpopolnejših moških zborov »Wiener Männergesangsverein« in »Schubertbund«. Moravski učitelji so koncertovali v času božičnih, velikonočnih in drugih prazničnih najprvo v Prerovi, potem v Brnu, Pragi in drugih čeških mestih, seveda povsod z najlepšim uspehom. Pred enim letom so potovali v velikonočnih počitnicah tudi v nemška mesta v Monakovo, Drazdane, Lipsko in Berolin in so ond samostojne koncerte s češkimi petjem prirejali. Vsakdo je strmel nad to predzmožnostjo, najbolj pa nemška kritika in nemško koncertno občinstvo nemških mest. Nikjer niso bili pred koncertnim nastopom s posebno veliko reklamo sprejeti in koncerti tudi niso bili posebno dobro obiskani, toda ko so Nemci zaslišali mojstrsko petje so izjavljali, taki pevci naj le sopen ter dejo. Kritike o njih petju so krasne. Avstrijski cesar je to »Zvezo« dne 4. septembra t. l. odlikoval s tem, da ji je podelil zlato umetniško medaljo.

»Glasbena Matica«. Za koncert češko-moravskih učiteljev se od jutri naprej že prodajajo vstopnice v Trafiki gospe Češarkove v Selenburgovih ulicah. Ker je pričakovati ob tako izrednem koncertu velikanske udeležbe, opozarjamo občinstvo ljubljansko, da si kmalu izbere in naroči vstopnice za ta koncert.

Predavanje. Na sestanku članov društva »Merkur«, ki bo v soboto dne 14. decembra v salonu hotela »Ilirije«, bo predaval diplom. eksportni akademik g. Melhior Tomec o trgovski politiki napram inozemstvu. Pričetek ob 9 zvečer. Gosp. člani in prijatelje društva vabimo k prav obili udeležbi.

Važen opomin. Ker že 15. t. m. poteče rok za zglaševanje onih mladeničev, ki stopijo s novim letom v črno vojno, se z ozirom na to, da se jih je dosedaj še prav malo zglasilo, vnovič opozarjamo, da store nemudoma tozadevno svojo dolžnost v pisarni magistratnega vojaškega referenta od 8. do 12. ure dopoldne. Zglašiti pa se imajo: a) vsi l. 1899.

v Ljubljani rojeni mladeniči neglede na njih pristojnost; b) tudi sinaj Ljubljane l. 1899. rojeni mladeniči, ki so pa v Ljubljano pristojni. Izkazila o domovinstvu je prineseti s seboj. Bolne, odsotne ali službeno zadržane mladeniče pa lahko sglase tudi njih sorodniki.

Tovarna v Goricanah nas prosi z ozirom na vest, da je bila učiteljica Schittig nastavljen na »schulvereinski« šli v Goricanah, pojasniti, da šola v Goricanah nikakor ni »schulvereinska«, ker je ni ustanovilo društvo »Schulverein«, ker je neodvisna od tega društva in tudi ne dobiva od njega nobene podpore.

Župan iz Železnikov pogorel pred sodiščem. Klerikalni župan v Železnikih Martin Klopčič je tožil našega pristaša Primožiča zaradi kolportaze, ker je dečil med somišljenike »Slovenski Narod«. Klopčič je danes pri tukajšnjem okrajnim sodišču grdo pogorel, ker je bil Primožič oproščen, Klopčič pa ima dolg nos in precejšnje stroške.

V Radeckem na Gorenjskem živita še dva Radeckega vojaka. Prvi je Jan z O man vulgo Žvercov, ta je bil potrjen 5. maja 1847. in je bil uvrščen med pionirje. Iz Ljubljane je odšel na Dunaj od tu pa nazaj na Laško. Udeležil se je bitke pri Novari, kjer je dobil od kosa topove krogelje rano na kolenu, zato je bil odpustan v bolnico v Mantovo in potem v Verono. Drugi je Jožef Rogar, ki je bil potrjen 1848 in uvrščen k polku 17. Tudi ta je bil v bitvi pri Novari. Ta je bil pozneje »eugskorporal«. Oba sta še čila in se dobro spominjata oča Radeckega. Prvi je pozneje doma ponesrečil in je zdaj brez leve roke v velikem pomanjkanju. Dobro bi bilo, da bi dobil kako podporo od usmiljenih src, posebno od starih vojakov, ki žive v boljšem blagostanju.

Pevskega društva »Postojna« občini zbor bo v nedeljo dne 15. t. m. v prostorih hotela »Ogrske krone«.

Iz Trebnega. Ni še dolgo tega, kar so tukajšnji vstaši rogovili in pretepali se, a umirilo jih je puškeno kopito tukajšnje žandarmerije. Sedaj so pa pričeli rogoviliti in voziti se na koleselnih pristni klerikalni kimavci, da se jim kar nosovi tresejo od svetohinstva in veselja. Pa kaj bi se ne, saj se jim tako lepa prihodnost obeta! Vedno je pri njih v veljavi geslo »le denar v kup!«. Nameravajo namreč, pod pokroviteljstvom slavnostnega župnika iz St. Lorenca napraviti mlekarino in se pečati s prekopovanjem mleka; za ta namen je že vse polno posod pripravljenih v tukajšnji mehanariji; prekopujejo tudi jajca itd. Kmet ne da drugemu človeku jajca, če ni klerikalec, in še ta ga mora sprostiti na kolenu. Po dve jajci za 20 vinarjev. Še rajši jih pa nese v farovž, koder jih »gaspuč« bolje plačajo! In še povrh dajo svetinjco Marijine družbe! Imajo tudi že za nameravani namen prostor v Starem trgu pri Trebamem odkoder se bode mleko naprej pošiljalo, a Bog vedi kam! Že tako je tukaj neznosna draginja, vse je dražje kot kje drugod; tudi mesarji ne odjenjajo od svojih cen; še bolj draže, ko je itak že živina poceni. Vse je tako pretirano drago, da komaj že dhamo kakor kak nadušljiv konj! A če vprašate katerega občana, kaj da je temu vzrok, ti možko odgovori, »to barabe« delajo (tako lepo nasiljajo delavce pri zgradbi nove železnice). To je seveda prazen zgovor! Kdo ste vendar, Trebanjci, ali spite ali so Vam črnihi oči samasali? Zdromite se, odprite oči in pogledjte, kaj se z Vami in ubogim ljudstvom počenja!

Samomor vojaka. V Celju se je ustrelil vojak 87. polka Anton Arčan, doma iz Ljubčane.

Napadi v Mariboru. Trije lopovi, dva civilista in en vojak, so v nedeljo zvečer v Mariboru napadli dva človeka in enega tako premikastili, da zgubi morda oko. Klub vsemu iskanju jih niso dobili.

Zažigalica. Pred mariborskimi porotniki sta stala te dni 29letna posestnica Uršula Dvoršak iz Spodnje Nove vasi in 26letni njen nečak krojaški pomočnik Alojzij Piroch, obtožena zažiga. Prva je zažigala 10. maja hišo sosedu Štefana Javornika, da je pogorela

s hišo požigalke do tal. Javornik je imel škode 5275 K, Dvorščak pa 2408 kron. Pirsch je pa avgusta zažgal senik Dvorščakov. Oba obtoženca sta bila oproščena.

Smrten udarec. V Brumi na Goriskem je udaril konj 53letnega Ivana Nikolavčiča v prsi tako hudo, da je Nikolavčič umrl kmalu nato v goriški bolnišnici.

Velikanskega sulca je vjel v Dravi pri Mitlovcu na Koroškem celovški strugar Gross. Sulec je dolg 1 1/4 metra in tehta 18 kilogramov.

Štrajk težakov v Trstu. Iz Trsta se nam poroča: „Kakor se vidi, štrajk težakov, uprizorjen od soc. d-mokratske stranke, ne to nikakor dosega tistih namenov, ki jih je hotel doseči. Štrajkujoči delavci se vračajo na delo, ker vidijo, da je snajo sicer izgubiti. Res, da se je nekaj težakov danes, v torek, pridružil štrajku, a vse kaže, da bo ta čimprej končan. Aretirani so bili danes 4 težaki, ker so grozili delajočim delavcem, oziroma jih odvračali od dela. Shod je bil danes spet in se je sklenilo štrajk nadaljevati. Do demonstracij ni prišlo, ker je povsod toliko oborožene sile, da so se štrajkujoči takoj razpršili, kjer so se zbrali v večjem številu. Zveza delodajalcev je na vse trgovce izdala poziv, naj imajo svoja skladišča odprta in naj svoje stalne težake takoj odpuste, če se ne vrnejo še danes na deo.“

Tatinsko družbo so zaprli v Trstu z glavarjem vred. Glavar družbe je žganjar Evgen Sussich. Kradli so povsod vse, kar jim je prišlo pod roko.

Mrtvega so potegnili iz vodnjaka v Trstu 26letnega Josipa Bizjaka. Najbrž je sam skočil noter, mogoč je pa tudi kak zločin.

Zaprli so v Trstu tiskarja lista „Germinal“ Ivana Tomasicha in odgovornega urednika anarhističnega lista Romeo Andreanija.

Prijet goljuf. V Trstu so zaprli 34letnega natakara Franca Bertottija iz Benetk, ker je Petru Jugu iz Rojana prodal za 110 K veržico, ki je bila vredna 60 v. ter ga potem v zloglasni hiši še okradel.

Bratno in pevsko društvo „Ladja“ v Devinu ima občni zbor 22. t. m. ob 3. pop. v dvorani gosp. Miroslava Plesa.

Razgvan anarhističen shod. V Miljah v Istri je bil predvčeršnjim sklican anarhističen shod po § 2. Predavati bi se imelo o mednarodnem jeziku. Ravno bi se moral shod pričeti, pa so vdrl v dvorano policijski komisar in stražniki, ki so razgnali shod, nekaj udeležencev pa zaprli.

Iz žalosti za umrli možem se je hotela usmrtiti v Zagrebu Marija Bobnar. Po cele noči je preklekala na moževem grobu in prejkala. Rešili so ji še življenje.

Slovenci v Ameriki. Šest slovenskih fantov iz Clevelanda je vstopilo prostovoljno v ameriško armado ter so odšli na Kubo.

Aretovan je bil snoči ključavničarski pomočnik Fran Wischnar, ker je svojemu vrnivšemu se mojstru Valantu nevarno grozil in je tudi streljal za njim. Je li bil strel namerjen nanj, ali pa je aretovanec hotel Valanta samo prestrašiti, še ni dognano. Tudi bivšega sodovičarja in državnozbornskega kandidata Ivana Kunčiča so dejali pod ključ, ker ga je njegova ljubimka Marija Kanajzlerjeva, na katero je dal prepisati vse svoje imetje, obdolžila nepoštenosti in ji je baje tudi nevarno pretil. Obe zadevi se pojasnita pri deželnem sodišču.

Poskušen vlom V pisarno filharmoničnega društva na Kongresnem trgu se je te dni nekdo vtihotapil in poskušal pri omarah vlomiti v predale. Tat ni odnesel ničesar, ker je bil najbrže prepaden.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 16 Hrvatov in Slovencev, nazaj je pa prišlo 425 Hrvatov, Macedoncev in Slovencev. — Ker se posebno sedaj zanima za delavsko gibanje širša javnost, da ne bode kdo v zmoti, naznanjamo, da se naša poročila nanašajo le na one izseljenke, kateri na južnem kolodvoru v Ljubljani vstopajo ali pa se le več ali manj časa v Ljubljani zadržujejo, ker sicer je samoočebni umevno, da je število delavskega gibanja mnogo večje.

Izgubljene in najdene reči. Frano Primožič, ključar, je našel črno torbico z manjšo vsoto denarja. Neža Grossova je našla žensko uro vredno 12 K. Najdena je rjava ženska bos. Gdđ. L. Biberjeva je izgubila zlato žensko uro z dvema krovoma in dolgo srebrno veržico vredno 40 kron. Franja Primčeva, učenska strokovna šola, je izgubila malo denarnico z okoli 3 K.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje danes zvečer po vinški pokušanji v kavarni „Evropa“. Začetek ob 9. zvečer. Vstop prost.

Drobne novice. — Tri francoske ladje so se potopile

na potu iz Martinika. Ž njimi se je potopilo 125 moš.

— 4500 rodbinam se je odpovedalo stanovanju v Napulju, ker niso hotele plačati povišane stanarine. Da se prepreči izgredi, poklicanih je v Napulj še 10000 vojakov.

— Nobelovo nagrado za literaturo je dobil ameriški humorist Kipling.

— Za švedskim kraljem Oskarjem je odredil cesar 12dnevno žalovanje.

— Crispijevo bogato biblioteko prodajo na javni dražbi. Dosedaj se je skupilo na kujice jedva toliko, kolikor se bi dobilo za makulaturni papir.

— Nov hrvaški list. V Spljetu ustanovi s novim letom dr. Trumbić nov hrvaški list.

— Nenavadno milo jesen imajo v Mostarju, tako da je zašlo drevje z nova zelenet in oveteti.

*** Obravnava proti generalu Stösslu.** Včeraj se je začela pred vrhovnim vojaškim sodiščem obravnava proti generalu Stösslu in soobtoženim generalom Smirnovu, Focku in Reissu zaradi predaje trdnjave Port Artur. Povabljenih je 150 prič, med njimi general Kuropatkin in kontreadmiral Wiren. Car se je na dvornem obedu izrekel zelo neugodno za Stössla, češ, da ga je goljufal, ker je že dva tedna pred predajo Port Arturja začel pospravljati svoje stvari.

*** Straša a hrvelošnost.** V San Pigrini pri Genovi je tramvajski konduktor Bianchi imel na stanovanju zakonska Quattrochi. Ker nista hotela plačati najemnine, jima je Bianchi odpovedal sobo. To je Quattrochi tako razkačilo, da je napadel Bianchijevo ženo, ki je imela enoletnega otroka na rokah. Zaklal je mater in otroka. Potem je razparal Bianchiju trebuh. Dočim je izmed ostalih treh otrok eden omedlel, hotela sta ostala dva zbežati iz sobe. Toda besna najemnika sta planila za njima ter ju zadavila. Morila sta hotela nato pobegniti, toda razjarjena množica ju je zasledovala ter ju bila s palicami toliko časa, da sta se zgrudila. Potem so ju vrgli pod vlak, ki je oba grozno raztrgal.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Zaradi razžaljenja časti je bil pri tukajšnjem okrajnem sodišču obsojen 19letni Ivan Srnc, ker je, ko je g. O. gostilničar v Kolo-dvorskih ulicah, vabil mimoidoče potnike v svojo gostilno temu poslednjemu zaklical: Tako stojite tukaj, kakor kašni ravbarji. Ivan Srnc je obsojen na globo 10 kron, oziroma 48 ur zapora in v plačilo kazenskih stroškov.

Političiranje v gostilni. Šent-petrski cerkovnik Valentin Pivk in sollicitator G. B. sta v Flegarjevi gostilni na Zaloški cesti v bolj ali manj navdušenem razpoloženju udarila na politično struno. Predmet politike jima je bil lovski zakon. Cerkovnik Pivk je bil kot pristaš S. L. S. mnenja, da obstoječi lovski zakon ni v prid kmeta in je seveda zastopal odločno stališče, da morejo njihovi poslanci to postaviti na vsak način izpremeniti. Ker se pa g. B. ni hotel pridružiti mnenju Pivkovemu, ga je ta poslednji apostrofiral z žaljivko „Winkelschreiber“. Badi te psovke se je moral Pivk zgovorjati pred sodiščem in je bil obsojen v globo 10 kron oziroma 24 ur zapora in v plačilo kazenskih stroškov. — Zagovarjati se je pa moral tudi g. B., ker je na psovko: „Winkelschreiber“, reagiral: Če sem jaz „Winkelschreiber“, pa si ti čisto navaden mežnar. Zastopnik Val. Pivka dr. Pegan predlaga, naj plača g. B. primeren znesek kršč. socialni zvezi in tožitelj potem odstopi od tožbe. Ker g. B. tega predloga ni hotel sprejeti, ga je sodišče obsodilo v denarno globo 10 kron in v plačilo kazenskih stroškov. Zagovornik obtožencev je po razsodbi javil priziv.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 11. decembra. Poslanska zbornica je danes skoraj prazna. Govornike posluša jedva 15 do 20 poslancev. Domobranski minister Georgi je odgovoril na dve interpelaciji, in sicer glede homoseksualnih slučajev v mornarici in o smrti vojaka Herškoviča v neki dunajski vojašnici. Nato se je nadaljevala razprava o nagodbah predlogov. Govorili so Kuranda, Wittek, Iro in Soukup. Prihodnja seja bo jutri. Splošno se sodi, da bo parlament do drugega četrtka rešil nagodbo, nakar bo takoj poslan na počitnice.

Dunaj, 11. decembra. Proračunski odsek je v svoji današnji seji sklenil, naj se sladkorni davki od 1. septembra 1908.

znižaza 8 kron ter v zakon sprejme kazenska določba proti umetnemu proizvajanju sladkorja. Za poročevalca je bil izvoljen s 24 glasovi nemški klerikalec dr. Drexel; Mladočeh Mastalka je ostal v manjšini.

Dunaj, 11. decembra. Cesar je sprejel danes v posebni avdienci finančnega ministra dr. Korytowskega. Domneva se, da je ta avdienca v zvezi z njegovo namero podati demisijo.

Praga, 11. decembra. Češki klerikalec priredili tu shod, na katerem se je razpravljalo o političnem položaju. Med drugim je bila tudi sprejeta resolucija, v kateri se izreka zahvala dr. Luegerju in grofu Sternbergu za obrambo pravice katoliške cerkve.

Zagreb, 11. decembra. V mestu vlada kolosalno zanimanje za jutrišnji saborski sejo. Vstopnice na galerijo so že vse razdane. Prispele je semkaj že veliko število peštanskih, dunajskih in drugih časnika. »Berliner Tagblatt« in »Germania«, glasilo nemškega centra, sta poslala svoje posebne poročevalce v Zagreb. Z veliko napetostjo se pričakuje, kako bodo v saboru nastopili Starčevićanci. O tem se širijo najrazličnejše vesti: eni pravijo, da bodo podpirali koalicio, drugi pa zatrjujejo, da bodo skupno z madžaroni stopili v službo Rakodezajja. Vlada se boji, da bo jutri prišlo do velikih nemirov in izgredov. Zato je kon-signirano vojaštvo in natihem so poklicali več stot-nij iz drugih mest v Zagreb. Govori se, da bo Rakodezaj že jutri razpustil sabor, ako bo uvidel iz položaja, da se mu ne bo dovolila idemniteta.

Budimpešta, 11. decembra. Začetkom seje je hrvaški delegat dr. Lorković stavil predlog, naj bi se vse predloge, tičoč se nagodbe, odstavile z dnevnega reda. Nato je odredil predsednik glasovanje o po-oblastilnem zakonu. Za zakon je glasovalo 149 poslancev, proti pa 37. Proti so glasovali Hrvatje, desidenti, baron Banffy, Sandor in Daniel. Absentiralo se je 263 poslancev, med temi vsi narodnostni zastopniki.

Pariz 11. decembra. Iz Marzolja poročajo, da so pazniki v tamkajšnji blaznici zadavili komponista Daillerja.

Kristijanija 11. decembra. „Storting“ je sklenil podeliti Nobelovo mirovno premijo Italijanu Moneti in Francosu Renaultu.

Petrograd 11. decembra. Včeraj ob enajstih dopoldne se je pričela obravnava radi predaje Port Arturja proti generalom Stösslu, Smirnovu, Focku in Reissu. Vojnem sodišču predseduje general Dukmasov, obtožbo pa zastopa general Gurski. Stössla brani odvetnik Snertlanov in general Netobajev. Vsi drugi obtoženci imajo samo enega zagovornika. Stössel je prišel k obravnavi v civilu, na prsih je imel dva reda sv. Jurja. Za glavno pričo je pozvan general Kuropatkin, ki je že navzoč pri obravnavi. Kuropatkin se je včeraj živahno razgovarjal s generalom Smirnovim. V dvorani je navzočih izredno malo poročevalcev časopisja. Na galeriji je le malo civilnega občinstva, a tem več pa vojaških dostojanstvenikov. Pri včerajšnji razpravi se je prečitala obtožnica in navedla imena k obravnavi povabljenih prič. Obravnava bo trajala 3 tedne.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Protitiskotom prebavljanja in vsem nasled kom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravn neobhodno potrebno do-mače sdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in toplen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to sdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni salagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deseli je izredno sahtevati MOLL-ov pre-parat, samamovan s varnostno znamko in podpisom 8 16-17

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda:
»Imitator« g. G. Brinšek na »Slavčevem« zabavnem večeru, za izredno zahtevano točko, nabral med občinstvom K 12 81. — Prijetna družba pri sestanku pri C. K. m. ph. K 15.—
— Zavedni trgovski sodruidniki in potniki v kavarni »Evropa« K 20.— G. Vinko Okorn, učitelj na Bizeljškem pošilja znesek K 30'36, katere je darovala vesela družba St. Iljčanov in Bizeljčanov pri dobrem vincu. — G. Mici Kostlova iz Kranja nabrala v veseli družbi Jeseničanov pri Križniču v Kanalu K 3'40. — G. Anica dr. Krautova iz Kamnika poslala K 21'06, katere so darovali: g. Ivana Slatnarjeva 4 K, g. Marija Kratnerjeva ter Anika Močnikova vsaka po 5 K, Reziha Karolinikova 1 K, Č. g. A. Medved 1 K in nabiralica K 5'06 (torej skupaj K 21'05), in sicer namesto venca na krsto gospe Mile Mlejnikove. — G. Zofija Haring iz Črnomlja K 20'22, in sicer K 15'22 kot prebitek Miklavževega večera in posebej 5 K, katere je daroval nadporočnik Gustav Jeršinovec, od samega veselja nad Miklavževim darilom. — Hotel »Kramar« v Dol. Logatcu nabral K 24.— G. Mimica Makar v Gradacu, nabrala v veseli družbi gg. uradnikov iz Črnomlja pri g. Mazelleru v Gradacu K 8'— — Neimenovan K 1'20 mesto vstopnine h koncertu Glasbene Matice v nemškutarski hotel »Union«. — Skupaj K 156'05. — Srčna hvala! Živeli!

Zahvala.

Podpisano šolsko vodstvo se tudi v imenu krajnega šolskega sveta prav toplo zahvaljuje gospodu **Martinu Mirtu**, ki biva že več let v Ameriki, za skiptkon, katerega je omenjeni gospod kupil in podaril tu-kajšnji šoli.

Vodstvo il. šole v Vel. trnu pri Krškem,
dne 9. decembra 1907.

Alojzij Ponikvar
nadučitelj.

Meteorološko poročilo.

december	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrevi	Nebe
10	9. v.	734.3	4.5	sl. sah. od del. jasno	
11	7. vj.	734.4	1.7	sl. sah. od del. jasno.	
	8. pop.	734.5	7.0	sl. jlv. sah. od sk. oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura: 4.5° nescal - 10. — Padavina v mm 00

Zahvala.

4121

Ganjeni po premnogih dokazih sočutja ob smrti našega iskreno ljubljenega sopraga, oziroma očeta, starega očeta in tasta

Vincenca de Tonija

kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo, se vsem najsrčneje zahvaljujemo. Posebno prečastitemu gospodu župniku, tukajšnjemu šolskemu vodstvu in darovalcem krasnih vencev ter vsem sorodnikom in prijateljem pokojnika.

Begunje pri Cerknici, 10. dec. 1907.

Žalujoči ostali.

Svarilo.

Podpisana tem potom izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, ki bi jih naredil brez moje vednosti moj mož **Jakob Walland** ali kdorkoli drugi.

4129—1

Marta Walland.

Hotel „Južni kolodvor“

(A. Seidel.)

Veliki salon.

Jutri, v četrtek, 12. t. m.

KONCERT

Ljubljanskega seksteta na lok. Začetek ob osmih. Vstop prost. Za obitni obisk se priporoča

A. Seidel,
hotelir.

4130

Knjige

primerne za

božična darila

se dobivajo v

Narodni knjigarni.

4131

Prednosti

Santa Elena 'jamajskega

ruma .:

Finost
nežen vonj

4127—1

Izborna kakovost.

Čudno!!

lepe, znamenite, pitane in tolste

4 84—2

purane ter purice

razpošila za prihajajoče praznike
na celo sezono po nizkih cenah

Bogumir Hude Topolje, p. Konjice, Stajersko.

Išče se dobro izvezbana

prodajalka

za voditeljice trgovine s špecerij-skim in mauufakturm. blagom. Nastop takoj. — Oglasi naj se v trgovini

Simon Bratož 4128

Št. Vid na Vipavskem.

Lepa nova hiša

s podstrešnimi stanovanji, tik državne ceste ter v bližini postajališča Hrušica, v kateri se nabaja trgovina z mešanim blagom in kavarno z oddajo raznih jedil in pijač, se takoj ceno proda ali pa tudi na več let odda v najem.

Pojasnila daje lastnik **Franco Peterlin**, Hrušica št. 3, Gorenjsko, pušta Jasenice. 4080—3

Gostilna pri „Krajncu“

nasproti kolodvora v Št. Petru na Krasu z letnim prometom 40 000 K, se zaradi družinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji iz proste roke

takoj proda.

Pojasnila v Št. Petru na Krasu, gostilna „Krajncu“ 4123—1

Naprodaj je

posestvo s hišo

4120—1

v kateri se nahaja dobro urejena

strojarnica

in dobro upeljana

trgovina z usnjem

z obilnim prometom.

Posestvo, obst. ješe iz 4 orolov dobrega, arondiranega sveta, se nabaja v nekem večjem kraju z veliko okolico, na neki železniški postaji ob državni cesti, ne daleč od Ljubljane, se zaradi nastalih družinskih razmer po ugodni ceni iz proste roke

takoj proda.

Pismena vprašanja pod „strojarnica“ na uprav. „Slov. Naroda“.

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki mi dokaže, da moja čudna zbirka

600 kosov samo za fl. 250

ni priložnostni nakup in sicer:

Pristna švicarska pat. sist. Roskopf žepna ura, točno regul. in ki natančno gre, s štetno tvorniško pismono garancijo; ameriška double-zlata oklepna veržica; 2 amer. doub.e-zlata pretana (za dame in gospode); angl. poslačena garnitura: mansetni, ovrtaški in naprni gumbi; čeladni amer. žepni nožek; elegantna svilnata kravata najnovejšega kroja, barva in vzorec po želji; prekrasna naprsna igla s similit-briljantom; mična damska damška broža, poslednja novost, koristna žepna toaletna garnitura; elegantna pristno usnj. denarnica; par amer. butonov s imit. klatnim kamnom; pat. angl. vremenski tlakomer; salonski album s 36 umetn. ter najlepšimi pogledi sveta; prekr. kolje za na vrat ali v lase iz pristnih jutrovskih biserov; 6 indiskih carovnikov — razvedre vsako družbo in še 300 razl. predmetov, koristnih in neuprljivih pri vsaki hiši — zastoj. Vse skupaj s eleg. sist. Rosko f žepno uro, ki ji sama dvakrat toliko vredna, samo glđ. 250. Po povzetju ali denar naprej (tudi razpoko) pošilja

S. URBACH, svetovna razpošiljalnica
Kraheov šte. 37.

N. B. Kdor naroči 3 zavitka, mu pridenem zastojni prima angl. britov ali 6 najda. žepnih roboev. Za neug. jasoče denar takoj nazaj, vsak risiko torej izključen. 4124

Spretnega 4109-2
stenografa
večšega slovenske in nemške stenogra-
fije, sprejme dr. Josip Furlan, od-
vetnik v Ljubljani.

Stanovanje
na Rimske cesti št. 3, I. nadstropje,
s 3 sobami (ena s toa s posebnim
vhodom) kuhinjo, prostornim hod-
nikom, se zaradi premeščenja odda
takoj ali pa s 1. februarjem. 4 64 8

**Kleparski pomočnik
in učenec**
za stavbno in galanterijsko delo se
sprejmeta takoj za trajno delo.
Simon Negro
kleparski mojster v Čerknicah.

Najprimernejše
božično darilo
SO
**kasete s pisemskim
papirjem**
ki jih ima v veliki
izbiri na prodaj.
„NARODNA KNJIGARNA“.

:: Potrošno obrtno ::
gospodarsko društvo
v Buzetu (Jstira)
ima na prodaj
več sto hektolitrov
dobrega belega in črnega

vina.
Kupci naj se obrnejo naravnost
ustmeno ali pisмено do imenovanega
društva. 4 66 2

Za prihodnje leto
priporočam:
Stenski koledar
cena 40 v., po pošti 50 v.
Mali skladni koledar
cena 50 v., po pošti 60 v.
Veliki skladni koledar
cena K 1 10, po pošti K 1 20.
Trgovski koledar
cena K 1 —, po pošti K 1 10.
Veliko Blasnikovo
pratiko, cena 24 vin.
Družinsko pratiko
cena 24. vin.
JERNEJ BAHOVEC
v Ljubljani
poleg Prešernovega spomenika.

**Steckenpferd
Bay-Rum**
Bergmanna & Komp.,
Draždane in Dečini n. L.
se obnaša neprimerno dobro proti
tvoritvi luskin in izpadanju las,
pospešuje rast las in je za vdrg-
nenje proti revmatičnim boleznim
izredne veljave.
Dobiva se v steklenicah po 2 K
in po 4 K po vseh lekarnah,
drogerijah, parfumerijah in briv-
nicah. II 2108 18

Vodovodi
kanalizacije, kopališke naprave

Projekti in izvršitev pri domači
specialni tvrdki
(tehn. zved. mnenja ob poveritvi
gradbe zastoni).

Inženir - hidrotekt 8664-13
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ulice št. 4. Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

Kinematograf „Edison“
Dunajska cesta
nasproti kavarni „Evropa“
V sredo in soboto nov spored.
Več se razvidi iz lepakov. 4126

Sprejme se spretna
pletilka na stroj.
Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 4128

Razne prevode
iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in drugih
tiskovnih oskrbi celo v tej
stroki izveščen uradnik.
Naslov v uprav. „Slov.
Naroda“.

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & Cie
francoska tvornica konjaka Premontor. Dobiva se povsod.
Ustanovljena 1884. 4 94-2

Oes. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst,
c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Ce-
lovec, Praga.
7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Praga.
11-40 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica
drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Pod-
rožico) Celovec, Praga.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica
drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Pod-
rožico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž.
žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožico).
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-30 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sam-
ob nedeljah in praznikih v oktobru.)
Dohod v Ljubljano juž. žel.:
6-58 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta.
8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-15 popoldne. Osebn. vlak iz Prage,
Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico
in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja,
Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka
juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez
Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž.
žel. Jesenic.
6-50 zvečer. Oseb. vlak iz Prage, Celovca,
Beljaka (čez Podrožico) Jesenic.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Pod-
rožico) Trsta drž. žel. Gorice drž. žel.,
Jesenice.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Ce-
lovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta
drž. žel. Gorice drž. žel., Jesenic.
Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:
6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 popoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6-00 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sam-
ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)
(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-
evropskem času.)
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Žepni robci
v veliki izbiri
**za božična
darila**
zelo znižane cene.
Anton Šarc
Sv. Petra cesta št. 8
4118-1 v Ljubljani.

J. Grobelnik v Ljubljani
prodaja vse manufakturno blago
od ponedeljka 2. decembra do Božiča
po iznenadno znižanih cenah.
Kdor še ni nakupil zimskih potrebščin, dobi
posebno sukno za moška oblačila
damske blagove ∴ ∴ **zadnje novosti**
radi prevelike zaloge po brezkonkurenčnih cenah.
Po rešnično prilicnostnih cenah priporočam tudi 4082-7
praktična božična darila kakor
preproge, zagrinjala, angleške plede,
garniture, krasne šerpe in rute, odeje, volnene in šepane.
Belo blago (platno, Schrolli šifoni). Namizno perilo in robci.
Nihče naj ne zamudi res ugodne prilike!

300
vinskih sodov
od 200, 300, 400, 700 1600—4000
litrov iz hrastovega lesa v prav dobrem
stanju oddaja po nizkih cenah tvrdka
M. Rosner & drug
v Ljubljani.
poleg Koslerjeve pivovarne.

Dober tek
vam daje poraba —
Kaiserjeve
karamele iz poprove mete.
Zdravniško preizkušene in
priporočene!
Nenadomestljive ob motenju prebave,
pomankanju slasti, želodčni slabosti itd.
Osvetluje in poživlja središče.
Zavitek po 20 in 40 vin.
Zalogo imajo: V Orlovi lekarni, poleg Je-
senega mostu v Ljubljani, v lekarni Jos.
Mayr v Ljubljani, v dež. lekarni pri Ma-
riji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani,
pri Ubaldu pl. Trnkoczuju v Ljubljani,
pri G. Piccoliju in pri A. Bohinc pri
Kroni v Ljubljani. — V Novem mestu v
lekarni Karol Adrijanič. — V Vipavi v
lekarni I. Hus. — V Ribnici v lekarni pri
Sv. Štefanu Jos. Ančik. — V Idriji v le-
karni Daniel Pirc. — V Metliki v lekarni
Ivan Gjuričič. — V Radovljici lekarnar
A. Roblek. — V Litiji lekarnar Hinko
Brill. — V Kranju lekarnar K. Savnik.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Kap. fond: 98.942.974 78 K. Ispolnena odškodnina in kapitalje 91.936.993 72 K.
Po velikosti druga vsajemna zavarovalnica naše države
v vseh delih slovenske narodne uprave.
Generalni sedež v Ljubljani, Ugarskega mesta v lastni hiši
v Gosposkih ulicah št. 22.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODŔNA GRENŔICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki druŔini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Pozor! Ŕitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorakih zelišč — ter se izvrstno in s najboljšim uspehom
vporablja proti zastarelemu kaŔlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, teŔkem
dihanju, astmi — plinčnem kataru suhem kaŔlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborna, uspeh sigurni. Cena je franko na vsako poŔto za 2 ste-
klenici 3 K 40 vin, 4 steklenice 5 K 80 vin; po povzetju, ali Ŕe se poŔlje denar
naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne poŔilja. Prosimo, da se naroča n ravnost od:

3963 - 8 I **P. JuriŔiċa,** lekarnarja v Pakracu št. 200
(Slavonija)

Zlata svetilnja
Berolin, Pariz, Rim itd.
300a-28

Najboljše
krem. Ŕetilo
na sebo

Seydlin

Industrije:
O. Seydlin
Štirarjeva ulica 7.

Pozor, gospodje in mladeniċi!

V svoji lekarniŔki praksi, ki jo izvrŔujem Ŕe veċ nego 30 let, se
mi je posreċilo iznajti najboljše sredstvo za rast brk, brade in
las, proti izpadanju brk in las in to je **KAPILON št. 1.**
On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, od-
stranjuje prhljaj in vsako drugo koŔno bolezen glave.
Naroċi naj si ga vsaka druŔina. Imam mnogo priznanj in zahvalnic.
Stane franko na vsako poŔto 1 lonċek 3 K 60 h, 2 lonċeka 5 K.

Naroċajte samo pri meni pod naslovom 3963-8 I

PETER JURISĖ
lekarnar v Pakracu ťtev. 66 v Slavoniji.

VaŔno za trgovce in Ŕganjetoċe.

Opozorjam p. n. trgovce, Ŕganjetoċe kakor tudi gostilniċarje na
svojo veliko zalogo **esenc, rumove kompozicije, razgovrstnih Ŕajev,**
konjakov, malage, Lacrimae Christi finega jamajskega ruma, pristne
slivovke, brinjevca, tropinjevca in pa vseh vrst likerjev.

Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpoŔiljam vsako mno-
Ŕino po isti ceni kakor tvrċke iz nemŔkih krajev ter jamċim za najboljši
uspeh vsake esence po priloŔenem navodilu. Neugajajoċe blago sprejem
na svoje stroŔke nazaj. 3675 7

Za obila naroċila se priporoċam s spoŔtovanjem

Avgust Benigar
I. kranjska trgovina s ċajem, rumom in esenci.
Ljubljana, Ŗelenburgove ulice ťt. 3.

Pozor!

Kdor hoċe kupiti ceno in dober

klavir

blagovoli se obrniti 4066-3

o zalogo klavirjev
v Ŗelenburgovih ulicah ťt. 6,
II. nadstropje, desno.

Prodaja se tudi na obroke.

Zakaj v tujini iskati,
Ĉe najboljše pred pragom leŔi.

PlaninŖkova praŔena kava

se je vpeċjala v kratkem ċasu ťirom sveta.

In zakaj???

Ker je najfinejše kakovosti;
zato povsod priljubljena.
er je strokovno potom vroċega zraka praŔena;
zato fino aromatiċna.
er je prosta nezrelim in nezdravim zrn;
zato zdravju neŖkodljiva.
er je **najizdatnejša**
zato **najcenejŖa.**

Prva ljubljanska velika Ŕgalnica kave
KAREL PLANINŖEK
Ėjubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarne Ėvropske.

3936-57

(od katerega
imam samo-
prodajo za
Kranjsko)

Karbolinej Avenarius

Mavec (Gyps) za stavbe in kipsrje kakor
tudi za vsako drugo obrt.

Vse vrste olja in mazila za stroje
kakor tudi priporoċam
priznana po tvornih cenah
olje proti prahu

Adolf Hauptmann, Ljubljana
tovarna oljnatih barv, ťirneŔa, laka in kileŔa. 3131 49

Opozori se

pri nakupu

blaga za moŖke

in Ŕenske obleke

na blizu 40 let obstojeċe tvrċke

R. MIKLAUĖ

Ėjubljana 56
Štirarjeve (Solnaiske) ulice ťtev. 5.

Na zahtevo se
dopeŔilje vzorci.

Otvoritveno naznanilo.

Gospodom trgovcem ljubljanske okolice in deŔele vljudno
naznanam,
da sem otvoril

na Kongresnem trgu ťt. 14

zalogo in skladiŖĥe na debelo

spleteninami vsake vrste, drobnega in modnega blaga.

Vabim gospode trgovce za oŖbni obisk, kakor tudi za pi-
smena naroċila, katere bodem vsikdar toċno in po moŔnosti naj-
cenejŖe izvrŖeval

Priporoċa se z velespoŔtovanjem 4050-3

LUD. DOLLENZ.

Nenavadna prilika!

Za boŔiċni nakup

posebno zniŔane cene!

Vse vrste perila za dame in gospode, po-
steljne in namizne oprave, vse izdelano v
lastni Ŗivalnici.

Ŗifon, platno, vezenje, nogavice, kravate in
mnogo drugih predmetov.

Anton Ŗarc
Sv. Petra cesta ťtev. 8.

4119 1

Najveċja in najcenejŖa izber

reklamnih

koledarjev

kot trgovska novoletna darila.

Lepi in cenj vzorci.

Dobe se z torbico ali brez
torbice z tiskano firmo.

Velika zaloga

leplj malih in veċjih jaslic
od 10 vin. naprej.

Vzorce dopyŔiljam na ogled.

Se vljudno priporoċa 8493 18

Ivan Bonaċ

trgovina papirja
v Ljubljani.

Knjigarna lg. pl. Kleinmayr & F. Bamberg v Ljubljani
priporoċa naslednje slovenske knjige:

Novosti 1907.

Achleitner Arthur: Med Plazovi. Povest tirolskega gorskega Ŕupnika. Vez. K 2'60.	Kette Drag.: Poezije. 2 ilustr. izdaja. Br. 4 K, vez. 5 K 50 v.
AndreŖĥkov JoŔe: Ŗalost in veselje. Povest. 90 v.	Lah I.: VaŖka kronika. BroŖ. 1 K 70 v.
AŖkerc Anton: Jadranski biseri. Balade in romance. BroŖ. 3 K, vez. 4 K 50 v.	LipŔt Franjo: Strahovalci dveh kron I. in II. 2 K.
Cankar Ivan: AleŖ iz Razora. Povest. 1 K 50 v.	Medved Anton: Za pravdo in srce. Vez. 3 K 50 v.
Cankar Ivan: Hlapec Jernej in njegov pravica. BroŖ. 1 K 40 v, vez. 2 K.	Prus Bolesla: StraŖa. Povest. BroŖ. 2 K 40 v, vez. 3 K 40 v.
Cankar Ivan: Krpanova kobilica. BroŖ. 4 K, vez. 5 K 50 v.	Ŗanda Drag.: Poezije. BroŖ. 2 K 40 v, vez. 3 K 50.
Cooper L. F.: Vohun. BroŖ. 1 K 60 v.	Sardenko Silv.: Roma. Poezije. BroŖ. 2 K, vez. 3 K 20 v.
Daudet A.: Tartarin iz Tarascona. BroŖ. 1 K 20 v.	ŖaŖelj Iv.: Bisernice iz belokranj- skega narodnega zaklada I. BroŖ. 2 K.
DostojevŖki F. M.: PoniŔani in razŔaljeni. Roman v Ŗtirih delih in z epilogom. Poslov. V. Levstik. Br. 3 K, vez. K 4'20.	Ŗenoa: Zadnja kmeċka vojska Zgod. pov. iz l. 1573. Br. K 1'60, v. 2'60.
DostojevŖki F. M.: Zloċin in kazen. (V tisku.)	Ŗienkiewicz Henrik: Jernaċ Zmagajoċ. Povest. Poslov. Fr. Virant. Vez. 1 K 40 v.
Doyle Conan: Znamenje Ŗtirih. (Londonska povest). Vez. 1 K 80.	Ŗorli Ivo, dr. Novele in ċrtice. Vez. 3 K 60 h.
Gregorċiċ S., Ŗiljenjopis. Spisal Ant. Bugar. 1 K.	Tolstoj L.: Tri povesti. 80 v.
	Turgenev: Stepni kralj Lear. Povest. (HiŖa ob Volgi). BroŖ. 1 K 20, vez. 2 K 20 v.

BoŔiċna priloŔnostna

prodaja!

Silno zniŔane cene!

Ĉez 1000 nanovo dospelih plaŖċkov za
dame, gospode deklice in deċke od gl. 3-
naprej. Bogata zaloga najfinejŖih damskih
paletotov, zimskih raglanov, jopice iz
gladkega in stisnjenega pliša in koŔuho-
vinastih koljev. Najveċja izbira najfi-
nejŖih moŖkih oblek, zimskih sukenj,
double-paletotov, koŔuh. sako od gl. 10-
naprej. Izprehodni in popotni koŔuhi.

Primerna boŔiċna darila!

„ANGLEŖKO SKLADIŖĥE OBLEK“

O. BERNATOVIĖ 41.1 3
v Ljubljani, Mestni trg ťtev. 5.